

قرآن سوزی به دست مدعیان آزادی

هفته نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیست و یکم | شماره ۱۰۸۴ | دوشنبه ۸ اسفند ۱۴۰۱ | ۶ شعبان ۱۴۴۴ | ۲۷ فوریه ۲۰۲۳ | ۱۶ صفحه

سید حسین خاتمی خوانساری
عدالت و مواسات نتیجه تعاون و یاری

دکتریدالله جوانی
آیا جمهوری اسلامی دشمن تراشی می کند؟
سرمقاله

خبرگان ملت

تکاپوهای لازم برای مجلس خبرگان یک سال مانده به انتخابات

نگاه

راهبرد

رهبر معظم انقلاب در دیدار با اعضای مجلس خبرگان مطرح کردند

هیچ کس نمی تواند قوی بودن بنیه مردمی

جمهوری اسلامی را کتمان کند

چرا اینتر نشنال در رفت؟

یغویبی
کارشناس سیاسی

«الفرار»: این تیزتری بود که یکی از روزنامه‌های صبح کشور پیرامون خروج «اینترنشال» از انگلیس و رفتن به آمریکا منتشر کرد؛ اما در چند روز اخیر با این سؤال مواجه بوده‌ایم که علت خروج از انگلیس یا فرار به قول روزنامه «صبح نو» چه بوده است؟ نویسنده‌گان و تحلیلگران در تحلیل این موضوع از چند زاویه به قضیه نگاه کرده‌اند:

تاریخ انقضای بر اندازان: اگر به رفتار غربی‌ها نگاهی بیندازیم، متوجه می‌شویم تعامل و تقابل آنها در چند دهه اخیر تابعی از میزان التهاب و اغتشاش در کف خیابان بوده است؛ یعنی هر جا که کف خیابان ناآرامی‌ها افزایش یافته، رفتار غربی‌ها نیز تند شده است. هر جا و هر زمان که فضای جامعه به سمت آرامش و کاهش تنش پیش رفته و غربی‌ها دست از پا درازتر از براندازان ناامید شده‌اند، رفتار و ادبیات غربی‌ها به تعامل و ارتباط نزدیک‌تر شده است. بنابراین، اولین نگاه را باید به این معطوف کرد که رسانه بن سلمان یا همان اِسو اژه دیگر نمی‌تواند برای دربار ملکه سوآوری داشته باشد و لذا قید بودنش را باید زد؛

زیر بودنش از نبودنش سوآورتر است.

سناریوی حقوق بشری: برخی رسانه‌های سعودی کرده‌اند این خبر را با صبغه امنیتی کار کنند. «نورنیوز» در تحلیل خود با این چارچوب تحلیلی به موضوع اشاره کرده است که جوسازی این رسانه سعودی با هدف جنگ روانی در حال انجام است. جنگ روانی بر این مبنا شکل گرفته است که بگویند جمهوری اسلامی در حال طراحی علیه خبرنگاران و رسانه‌های غربی است. نورنیوز در تحلیل خود می‌نویسد: «دولت انگلیس در چارچوب اجرای طرحی مخفی، به دنبال زمینه‌سازی برای متهم کردن ایران به دست داشتن در حوادثی است که می‌تواند با برنامه‌ریزی سرویس‌های اطلاعاتی این کشور برای عناصر ضدانقلاب ایرانی حاضر در انگلیس به وقوع بپیوندد.» این سناریو را باید جدی گرفت؛ چرا که این رسانه بارها نشان داده است در ایجاد پروپاگاندهای رسانه‌ای تبحر خاصی دارد و حالا که کفگیر براندازان به ته دیگ خورده است، به دنبال سناریوی مظلوم‌نمایی علیه جمهوری اسلامی باشند.

پشتیبانی بی‌پشتوانه: یکی از مسائلی که برخی تحلیلگران به آن اشاره کرده‌اند، این است که با فرونشست اغتشاشات و کاهش التهابات کف خیابان، سعودی‌ها که تا دیروز بهای این رسانه را می‌پرداختند، امروز حاضر به پرداخت هزینه‌های سنگین این رسانه نیستند. سعودی‌ها چنین رویکردی را نسبت به حامیان‌شان قبلاً هم تکرار کرده‌اند. نمونه این رفتار به جمال خاشقچی بر می‌گردد. خاشقچی در زمانی که در حال تأسیس رسانه‌ای بود تا بتواند رقیبی برای الجزیره قطری‌ها شود، به یکبارزه زیر پایش خالی شد و مورد غضب جوانک خام‌ال سعود قرار گرفت تا لقب ابو اژه را به واسطه قطعه قطعه شدنش به ابره برای بن سلمان به یادگار بگذارد. شاید این روزها و پس از شکست سعودی‌ها در یمن و دست به دامان ایران شدن برای صلح، سعودی‌ها کمی فیتله را پایین کشیده‌اند تا کمی مذاکرات جوش بخورد. می‌توان سناریوهایی دیگری را به کار بست و پیرامون هر یک از سناریوها شواهدی را نیز ردیف کرد؛ ولی همه سناریوهایی گفته شده یک نکته در دل خود دارد و آن هم اذعان به اینکه پول‌های باد آورده بن سلمان نتوانسته است کف خیابان را برای آنها و غربی‌ها گرم نگه دارد و امید آنها در حال تبدیل شدن به یک یأس مغرط است. در این میان آنکه باید سمر بریده شود، غلام حلقه به گوشی است که خود را به آب و آتش زده است تا فضا را ملتهب کند و به غربی‌ها و سعودی‌ها هم دلگرمی کاذب داده است. ایران اینترنشال را شاید بتوان سناریویی کپی شده از قطعه‌قطعه شدن خاشقچی در کنسولگری سعودی‌ها دانست.

دکتر یدالله جوانی

مدیر مسئول

از جمله پرسش‌های اصلی که باید به‌صورت مستدل و منطقی برای مردم، به‌ویژه برای جوانان به آن پاسخ داد، این است که «دلیل دشمنی‌های آمریکا، چند کشور اروپایی، برخی از دولت‌های عربی و برخی از گروه‌ها و جریان‌ها با جمهوری اسلامی، مردم و کشور ایران چیست؟» به عبارت دیگر، چرا در طول ۴۴ سال پس از انقلاب، همواره این کشورها و گروه‌ها با ایران مقابله کرده و ملت ایران را به شکل‌های گوناگون تحت فشار قرار داده‌اند؟ در اصل وجود وطنه‌ها، فتنه‌ها، فشارهای اقتصادی و مالی علیه ایران نه تردید وجود دارد و نه دلیل برای اثبات نیاز است. آنچه مهم است و به دلیل نیاز دارد، ریشه این دشمنی‌هاست.

این موضوع وقتی از اهمیت ویژه و بالایی برخوردار می‌شود که مشاهده کنیم جریانی در تلاش است دلیل این دشمنی‌ها راه، مواضع، اقدامات و رفتارهای جمهوری اسلامی با رویکرد دشمن‌تراشی دانسته و راه پایان دادن به دشمنی‌ها علیه ایران را هم، دست برداشتن جمهوری اسلامی از سیاست دشمن‌تراشی می‌داند!

دروغ بر اساس این تحلیل، ریشه، عامل

مهدی سعیدی

جریان‌شناس سیاسی

یازدهمین اجلاس مجلس خبرگان رهبری که معمولاً هر شش ماه یک بار برگزار می‌شود، با سخنرانی رهبر معظم انقلاب اسلامی پایان یافت. در این دیدار رهبری جایگاه، اهمیت و حساسیت مجلس خبرگان را بالاتر از هر مرکز و مجموعه‌ای در نظام برشمردند و گفتند: «این مجلس، هم تعیین‌کننده رهبری، و هم با مراقبت‌های خود، تضمین‌کننده وجود و استمرار شرایط رهبری است که چنین جایگاه عظیمی، وظایف سنگینی را متوجه اعضای خبرگان می‌کند و هیچ اهمالی در ادای این وظایف، در درگاه پروردگار پذیرفته نیست.»

این اجلاس در حالی آغاز شده بود که حدود یک سال تا انتخابات این مجلس که به طور هم‌زمان با انتخابات مجلس شورای اسلامی برگزار می‌شود، باقی مانده است؛ انتخاباتی که در شرایط خاصی برگزار خواهد شد و از هم اکنون باید تلاش کرد تا بهترین شرایط برای تحقق آن فراهم شود.

همانطور که در کلام رهبری آمد، این مجلس خبرگان را می‌توان یکی از مهم‌ترین مراکز تصمیم‌گیری در کشور دانست که وظیفه خطیری به آن سپرده شده

و مقصر اصلی در منازعه ۴۴ سال گذشته بین جمهوری اسلامی و کشورهای غربی و همچنین چند مجموعه دیگر، جمهوری اسلامی است.

آیا این تحلیل درست است؟ برای نمونه، حتی از سوی جریان‌های مخالف و معاند جمهوری اسلامی، دلیل تهاجم نظامی عراق و آغاز جنگ از سوی این کشور در ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ علیه ایران، نه خلق و خوی صدام و سیاست‌های قدرت جهانی، بلکه سیاست‌های ایران و شعارهای انقلابی حضرت امام خمینی(ره) معرفی می‌شود! در واقع با این تحلیل، صدام از موضع دفاع وارد جنگ شد و جمهوری اسلامی آغازگر جنگ بود! با بررسی‌های دقیق، مشخص می‌شود که در جنگ شناختی و جنگ روایت‌ها که نظام سلطه و جبهه استکبار با بهره‌گیری از ابزار و امپراتوری رسانه‌ای خود و همچنین عوامل داخلی‌اش علیه انقلاب اسلامی به راه انداخته، تلاش می‌شود جمهوری اسلامی عامل هر مشکلی و از جمله دشمنی‌ها با ملت ایران معرفی شود. در این جنگ شناختی، دشمنان سه هدف اصلی را دنبال می‌کنند: ۱- ایجاد بدبینی نسبت به انقلاب اسلامی و جریان انقلابی، ۲- ایجاد بی‌اعتمادی نسبت به مسئولان جمهوری اسلامی و ۳- ایجاد یأس و ناامیدی نسبت به آینده.

در جنگ شناختی دشمن که اساسش دروغ، تحریف، شایعه‌پراکنی، شبهه‌افکنی، بزرگ‌نمایی مشکلات، بایکوت یا سانسور یا کوچک‌نمایی

آیا جمهوری اسلامی دشمن‌تراشی می‌کند؟

با ملت ایران و جمهوری اسلامی، آن است که دشمنان این ملت، به‌شدت نگران الگو شدن ملت ایران از هر جهت برای دیگر ملت‌های جهان و به ویژه برای مسلمانان و مستضعفان هستند. بنابراین، جبهه استکبار در ۴۴ سال گذشته، همه تلاشش با مجموعه‌ای از طرح‌ها و اقدامات، در راستای جلوگیری از پیشرفت ایران و مانع‌گذاری در مسیر تحقق آرمان انقلاب اسلامی، یعنی بنای تمدن نوین اسلامی بوده، لکن کاملاً با شکست مواجه شده است. آینده ملت ایران و کشور پرافتخار و عزیزمان بسیار روشن است. ایرانیان با انقلاب اسلامی و تحت پرچم اسلام و زعامت ولایت فقیه، در پرتو بصیرت و مقاومت بی‌نظیری که طی ۴۴ سال گذشته در برابر تمامی توطئه‌ها، فتنه‌ها و فشارها از خود به نمایش گذاشته‌اند و این مقاومت را ادامه خواهند داد، افتخار تمدن‌سازی اسلامی و زمینه‌سازی ظهور را از آن خود خواهند کرد.

حماسه تاریخی ۲۲ بهمن سال ۱۴۰۱، پس از ۴۴ سال توطئه و یک دوره جنگ ترکیبی و تهاجم همه‌جانبه با تمرکز بر جنگ شناختی و اغتشاشات پاییزی، نشان داد که ایرانیان از چه ظرفیت بالایی برای عبور از توطئه‌ها، خدعه‌ها و زیرنگ‌ها برخوردارند و هیچ نقشه شیطانی نمی‌تواند آنان را فریب داده و از راه انقلاب اسلامی که راه رسیدن به پیشرفت واقعی مادی و معنوی و قرارگرفتن بر قله‌های عزت و افتخار تاریخ است، بازدارد.

دستاوردها و موفقیت‌هاست، تحلیل غلط از مشکلات، بدیده‌ها و رویدادها هم جایگاه خاصی دارد. در این میان، ارائه تحلیل غلط از دلیل دشمنی‌ها با ملت ایران، اهمیت ویژه‌ای به دلیل آثار و پیامدهای منفی آن برای نظام جمهوری اسلامی و مسئولان آن و جریان انقلابی دارد. جبهه تبیین راهبرد اصلی برای مقابله با جنگ شناختی دشمن است. بر همین اساس، در جبهه تبیین، یکی از موضوعات محوری و اساسی که باید به درستی تبیین شود، دلیل و رمز و راز دشمنی‌های جبهه استکبار و دنباله‌هایش با انقلاب اسلامی و ملت ایران است. به راستی راز این همه دشمنی با انقلاب اسلامی، مردم ایران و جمهوری اسلامی چیست؟ اگر بخواهیم کوتاه پاسخ این پرسش مهم را بدهیم، باید بگوییم راز این دشمنی‌ها، بیدارشدن، به خود آمدن، روی پای خود ایستادن، اعتماد به نفس پیدا کردن و خودباور شدن ملت ایران و عزم و اراده‌اش برای پیشرفت است. ملت ایران با انقلاب اسلامی به این فضیلت‌ها دست یافت. نه ملت ایران و نه جمهوری اسلامی، به دنبال دشمن‌تراشی و مقابله با دیگران نیست. البته ملت ایران و جمهوری اسلامی بر اساس عقل، شرع و اصول انسانی، با ظلم و ظالم در هر شکل و سطحی مخالف است و در حد توان خود از مظلوم دفاع می‌کند؛ ولی معنای این سیاست عقلانی و انسانی، دشمن‌تراشی نیست، دلیل دشمنی‌های دیگران

خبرگان ملت

تکاپوهای لازم برای مجلس خبرگان یک سال مانده به انتخابات

خود و موکلان‌شان فاصله احساس کنند! طبیعی است که این عوامل موجب می‌شود نسبت به مشارکت در انتخابات آن نیز انگیزه کافی نداشته باشند.

برای رونق بخشیدن به انتخابات خبرگان رهبری یکی از مهم‌ترین راهکارها فهم دقیق رسالت این مجلس است. به فرموده رهبری، «تبیین صحیح جایگاه تعیین‌کننده مجلس خبرگان، مردم را با شوق و اشتیاق به پیای صندوق‌های رأی در انتخابات این مجلس می‌آورد.» در یک سال باقی مانده تا انتخابات باید تلاش شود تا این جایگاه مهم برای افکار عمومی به درستی تبیین شود. تحقق این امر نیازمند یک برنامه راهبردی همه‌جانبه از سوی دبیرخانه مجلس خبرگان است تا:

اولاً، اطلاع‌رسانی مستمر از عملکرد مجلس به افکار عمومی ارائه شود. اخبار فعالیت‌ها و نشست‌های گوناگون تخصصی و کمیته‌های فعال آن به اطلاع مردم رسیده شود. سخننگوی این مجلس مستمر در رسانه حاضر باشد و اطلاع‌رسانی کند.

ثانیاً، مردم بخش عمده‌ای از نمایندگان خود در مجلس خبرگان را به درستی نمی‌شناسند! امر خود عاملی برای ایجاد فاصله بین نمایندگان و موکلان‌شان است. بنابراین، انتظار می‌رود اعضای محترم خبرگان در معرض گفت‌وگو و مواجهه با اصحاب رسانه و مردم قرار گیرند.

ثالثاً، شبهات گوناگونی درباره رسالت، ساختار،

است. همین امر موجب شده است تا دشمنان این نظام نیز بیشترین هجمه‌های خود را برای بی‌اعتبارسازی این مجلس به کار گیرند. جنگ شناختی تمام‌عیاری که کشور را برای هفته‌ها مشغول کرد و خسارات فراوانی به جای گذاشت، بدون شک در فضای رسانه تداوم خواهد داشت و یکی از اولویت‌های آنها تلاش برای کاهش مشارکت در انتخابات مجلس خبرگان رهبری در اسفندماه ۱۴۰۲ است تا به یکی از مهم‌ترین ارکان حاکمیت ضربه وارد آورد. بنابراین، برای خنثی‌سازی این سیاست دشمن باید از هم اکنون تدبیر کرد.

۲- یکی از عواملی که می‌تواند موجب مؤثر افتادن ترندهای دشمن در انتخابات آینده شود، نداشتن آشنایی کافی مردم با نقش مجلس خبرگان در ساختار سیاسی کشور است. واقعیت آن است که مجلس خبرگان به دلایل متعددی چندان در برابر چشم‌مان مردم ظاهر نیست؛ یکی از عوامل مختصات خاص کاری این مجلس است که کاری از جنس نظارت مستمر بوده و به واسطه آنکه بخشی از گزارش‌های آن از طبقه‌بندی و محرمانگی برخوردار است. این گزارش‌ها بازتابی نزد افکار عمومی ندارد. همچنین، فعالیتش، مانند مجلس و دولت و شوراهای با زندگی روزمره مردم گره نخورده است که مردم به طور مستمر خواهران پیگیری اخبار آن باشند! از سوی فاصله‌هشت ساله انتخابات این مجلس موجب شده است تا مردم دچار فراموشی نسبت به انتخاب خود شوند و بین

ناکارسازی ماشین جنگی آمریکا

فرمانده نیروی هوای فضای سپاه گفت: «ما از ابتدا در سپاه و نیروی هوافضا به دنبال این بودیم که توانمندی و ماشین جنگی آمریکایی‌ها را ناکارآمد کنیم. آمریکایی‌ها تعدادی مؤلفه‌های برترساز دارند که ما سعی کردیم به این مؤلفه‌های برترساز ضربه بزنیم و آنها را غیر قابل استفاده کنیم.» سردار «امیرعلی حاجی‌زاده» در برنامه صف اول که با محوریت دستاوردهای این نیرو و شبکه خبر سیما پخش شد، با اشاره به قدرت موشکی این نیرو تصریح کرد: «ما اکنون قادر هستیم تا فاصله دو هزار کیلومتری پایگاه‌ها و ناوهای هواپیمابر آمریکایی را هدف قرار دهیم. البته این محدودیت فاصله به احترام اروپایی‌ها روی عدد ۲ هزار کیلومتر نگه‌داشته‌ایم.» سردار حاجی‌زاده درباره موشک هایپرسونیک ایرانی بیان کرد: «موشک هایپرسونیک موشکی است که قادر است در خارج از جو مانور انجام بدهد و در جهت گوناگون جابه‌جا شود. موتوری دارد که در ۳۰۰ و ۵۰۰ کیلومتری هدف روشن شده و مانور می‌دهد و سرعت آن بیش از ۱۲ تا ۱۳ ماخ است. با توجه به اینکه موشک

دشمن زبان زور را می‌فهمد

سرلشکر سلامی با بیان اینکه جنگ‌های امروز چهره عوض کرده و جنگ و صلح به هم آمیخته شده است، خاطر نشان کرد: «درست در زمانی که شما احساس صلح می‌کنید، در حال نبرد هستید. هیچ کشوری نیست که در مرکز عملیات رسانه‌ای جهانی، در یک تهدید جنگ سخت و اطلاعاتی جهانی قرار داشته باشد و پیشرفت کند.»

وی با اشاره به فعالیت‌های سپاه در عرصه سازندگی گفت: «ما در سپاه بیش از ۳۲۵ طرح بزرگ ملی را در اختیار داریم و این امکان وجود دارد که هر هفته یکی از آنها رونمایی شود.»

فرمانده کل سپاه گفت: «زبان قدرت، تنها زبان قابل فهم توسط دشمنان است. جز با زبان قدرت نمی‌شود با مستکبران سخن گفت؛ چرا که دشمن قدرت منطق را نمی‌پذیرد؛ اما منطق قدرت را می‌پذیرد.»

سردار سرلشکر پامدار «حسین سلامی» در اختتامیه جشنواره ملی جهادگران که در لانه جاسوسی سابق آمریکا برگزار شد، گفت: «ما، در همه بحران‌ها و چالش‌هایی که گاهی عرض و طول جهانی داشتند و پیکارهایی که گاهی نقطه تقارن و به هم پیوستگی همه قدرت‌های داخلی و خارجی برای در هم شکستن حرکت شگفت‌انگیز انقلاب اسلامی قرار داده بودند، با حضور جهادی جوانان مؤمن خود عبور کردیم.»

وی گفت: «امروز می‌بینید تأثیر قدرت ما جهانی است. در قلب یک سرزمین جنگ و ناامنی ایجاد می‌شود و نتایج جنگ را به ما نسبت می‌دهند. وقتی یک رسانه از جایی فراری می‌شود و یک مقام تهدید می‌شود، سریع نام ما را می‌برند.»

روزنه

جاودانگی حق

حسین افضلی

کارشناس سیاسی

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ (خداوند سرور کسانی است که ایمان آورده‌اند، آنان را از تاریکی‌ها به سوی روشنائی به در می‌برد.)

در جبهه حق، شاید کار به مو برسد، اما گسسته نمی‌شود! در این دستگام، همیشه این امید آخر است که ورق را برمی‌گرداند؛ چرا که رهبر امام حق، کاملاً به این وعده حق ایمان دارد که: «وَمَنْ يُؤْتَ اللَّهُ حَقًّا لَا يَخْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ».

فرعون دستور می‌دهد که تمام موالید پسر را ذبح کنند! اما خداوند مقرر فرموده بود که (موسی): بیاید؛ پس موسی(ع) آمد و چه آمدنی...

(یزید) دستور می‌دهد که همه مردان و پسران اهل بیت(ع) را گردن بزنند و بر اجساد مطهرشان اسب بتازانند، تا دیگر مردی از نسل رسول خدا و علی بن ابی طالب نماند که مانعی بر سر راه حکومت شیطنی‌شان باشد، اما خداوند مقرر فرمودند که علی بن الحسین، امام سجاد(ع) زنده بمانند. بنی‌امیه و بنی‌عباس قرن‌ها کوشیدند که نور ولایت را خاموش کنند، پس امامان شیعه را یا با شمشیر یا با زهر کین به شهادت رساندند؛ اما خداوند آخرین ذخیره خویش را حفظ کردند؛ هر چند کافران و ملحدان ناراضی بودند.

«يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمِّمُ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ».

پس از گذشت قرن‌ها از تنزیل، در عصر تأویل، در اوج خفقان و ناامیدی مرگبار، بارقه امید این بار از «جزیره ثبات غریبان» امید و سرزمین ایران را بر سرای اجانب (بی‌ثبات) کرد. این بار نیز یزیدیان زمان کوشیدند تا نور حق را خاموش کنند، پس راه قتل و ترور را در پیش گرفتند و بزرگان و مؤسسان انقلاب ملت ایران را یکی پس از دیگری ترور کردند! مطهری، بهشتی، رجایی، باهنر، مفتاح، محلاتی و... دقیقاً زمانی که تصور می‌کردند همه مدعیان راستین اسلام و انقلاب را حذف کرده و امت پس از خمینی کبیر، بی‌امام خواهد ماند، خداوند، ابراهیم زمان را بر خلاف میل بدخواهان، در برابر همه دسیسه‌های فراعنه و نمرودیان، در میان آتش و دود حفظ کرد و پس از خمینی بت‌شکن، زعامت امت را بدو سپرد.

دشمنان انقلاب و اسلام پس از حذف بسیاری از رهبران انقلاب، هشت سال جنگ را بر انقلاب نوسا تحمیل کردند، تا به خیال خام خودشان، با شناسایی و حذف هزاران مدیر آینده انقلاب در بیهوده جنگ تحمیلی، از زمین‌الدین و برو جردی و چمران گرفته، تا همت و خرازی و باکری و... انقلاب را به بن‌بست بکشانند.

اما خداوند، قاسم بین جبهه حق و باطل را در میان دود باروت و خاک و خون حفظ کرد، تا داستان‌تتهاترین سردار تکرار نشود. آری، خداوند مقرر فرموده‌اند که؛ مستضعفان جهان را بر مستکبران عالم پیروز گردانند، هر چند اگر به ظاهر جنود الله در استضعاف و قِلت و جنود شیطان در اوج قدرت و کثرت باشند.

«وَأُوْرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُّوْا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَيْمَةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ»

و صد البته که هیچ مستکبری راه یاری مقاومت در مقابل این وعده حق نخواهد بود و مصداق این آیات شریفه قرآن کریم را، به وضوح می‌توان در سیمای نورانی انقلاب اسلامی دید، آنجا که امام و مقتدایان، خاتمه‌ای عزیز خطاب به ترامپ فرمودند:

«کسانی که آن خصومت‌ها را نسبت به ملت ایران انجام می‌دادند، اکنون استخوان‌هایشان زیر خاک است؛ اما جمهوری اسلامی ایستاده است.»

بازی غرب با لیدرهای اپوزیسیون!

مسئولان آینده ایران عملاً ناممکن و خوابی تعبیر ناشدنی است.

اما سؤال بعدی آن است که پس هدف اصلی سرویس‌های اطلاعاتی غربی و موساد از کشاندن لیدرهای اپوزیسیون از این شهر به آن شهر اروپایی چیست؟ دشمن هر چند دریافته است از اینها فی‌الحال کاری که نتیجه آن فروپاشی باشد، در نمی‌آید؛ اما در عین حال نمی‌خواهد تجربه جنگ ترکیبی اخیر را که برای آنها فرصت‌ها و ظرفیت‌هایی تولید کرده است، رها کند. درست است که جنگ ترکیبی، آنها را به مطلوب و غایتی که در نظر گرفته‌اند، نرسانده است، اما از سوی دیگر نمی‌خواهند از امکانات و رهاوردهای این جنگ برای بی‌ثبات‌سازی داخلی در ایران و کسب امتیاز از جمهوری اسلامی ایران در پرونده‌های مهم عرصه سیاست و روابط خارجی دست بکشند.

جمهوری اسلامی در بیش از چهار دهه گذشته نشان داده است، امکانات و ظرفیت‌های غلبه بر مسائل و چالش‌های پدید آمده را دارد. در این باره انسجام سیاسی و راهبرد اتحاد ملی که رهبر معظم انقلاب مدتی پیش فرمودند راهبرد اساسی ماست، نقشی تعیین‌کننده دارد. مطلب اساسی درباره اقتدار جمهوری اسلامی و مؤثر واقع نشدن توطئه‌های دشمنان همان است که رهبر معظم انقلاب در دیدار اخیر با اعضای مجلس خبرگان رهبری به آن اشاره کردند. ایشان بیان داشتند که یک حقیقتی در جمهوری اسلامی وجود دارد که هیچ‌کس نمی‌تواند کتمان کند و آن، قوی و بی‌ظنیر بودن بنیة مردمی جمهوری اسلامی است.

برخی رخدادهای نشان می‌دهد، دشمن از دست یافتن به هدف مطلوب و نخست خود عاجز مانده است. گزارش یک سازمان امنیتی آمریکا در منطقه غرب آسیا و ارسال آن به دولت آمریکا گویای آن است که وضعیت داخلی ایران اجازه تحقق سناریوی فروپاشی را به هیچ قدرتی نخواهد داد. از آن سو علی‌نژاد، از لیدرهای اپوزیسیون احتمالاً نخواستند دچار خطا شده و افشای خبر کرد؛ او به نقل از مقامات فرانسوی مدعی شد، مقامات سیاسی غرب به ما می‌گویند که وقتی کار حمایت از شما به بن‌بست رسیده است، چرا ما نباید با ایران درباره موضوعات مختلف مذاکرات را پیش برده و ارتباطات گذشته را از سر بگیریم؟!

بنابراین هر چند دشمنان با شروع اغتشاشات به طور جدی تحقق سناریوی فروپاشی را دنبال می‌کردند و همه ظرفیت‌های انسانی، رسانه‌ای، اطلاعاتی و عملیاتی خود را پای این توطئه آوردند؛ اما فرآیند اتفاقات در ایران دست کم تا الان موضوع براندازی را برای آنان دست‌نیافتنی کرده است. اینکه لیدرهای اپوزیسیون در جریان تغییر برنامه دولت‌های غربی مبنی بر عبور از سیاست فروپاشی و براندازی قرار گرفته و آنها را به بازی گرفته‌اند، به بحث بیشتر نیاز دارد؛ اما آنچه در اینجا بیشتر اهمیت دارد، توجه به این نکته است که با فرض در نظر گرفتن عقلانیت و واقع‌بینی برای دولت‌های غربی می‌توان حدس زد که آنان متوجه شده‌اند با این ترکیب نامتجانس و رفتارهای مبتذل و سطح پایین لیدرها و برخی اقدامات دیگر، امکان براندازی ایران و نشانندن آنها در جایگاه

عجیب و غریب سبب شده است تا «شهرام همایون» که خود از عناصر ضد انقلاب است نیز برآشوبد و به دیدار لیدرهای اپوزیسیون خارج از کشور با مسئولان کشورهای غربی و التماس از آنها برای جلب حمایت و اکشن نشان دهد. او این سؤال را مطرح کرد که آیا در سال ۱۳۵۷ کسی از اطرافیان [امام] خمینی را دیدید که به رهبران غربی التماس کند؟ قدرت در کاخ سفید و ویژه نیست، حال آنکه این کارها هم اکنون افتخار شده است. نماینده رئیس‌جمهور فرانسه به خانه [امام] خمینی در نوفل‌لوشاتو می‌آمد تا با وی دیدار کند! بی‌بی‌سی فارسی التماس می‌کرد تا با وی مصاحبه کند! مناسب است این نکته را مد نظر قرار داد که هدف مطلوب و مورد دلخواه دشمنان از ایجاد و تشدید جنگ ترکیبی تجزیه و فروپاشی ایران است. درک این سیاست‌کار دشواری نیست؛ چه اینکه خودشان به صراحت از آن در رسانه‌های‌شان سخن گفته‌اند. بنابراین در برنامه تهیه شده سرویس‌های اطلاعاتی و عناصر سیاسی غرب، بعد از جمهوری اسلامی، ایران یکپارچه و دموکراتیک مستقر نخواهد شد؛ بلکه آنان عمیقاً به سناریوی ایرانی چند پاره و تجزیه شده فکر می‌کنند. از آن سو کسب امتیاز از جمهوری اسلامی ایران در پرونده‌های مهم منطقه‌ای و جهانی به عنوان پلن B از سوی دشمنان دنبال می‌شود؛ سناریوی ممکن و نقشه جایگزین دولت‌های غربی در خصوص حفظ و حمایت بیشتر از اپوزیسیون خارج از کشور کسب امتیاز بیشتر از ایران و در نهایت کنترل و مهار رفتارهای منطقه‌ای جمهوری اسلامی است. در این باره بررسی

عزیز غضنفری

عضو شورای سیاست‌گذاری صحیح صادق

وقتی گفته می‌شود جنگ ترکیبی بی‌سابقه‌ای از سوی دشمنان علیه ملت ایران در جریان است؛ یعنی اینکه دشمنان همان زمانی که رسانه‌ها را برای عملیات روانی و نبرد تبلیغاتی در عرصه ادراک‌سازی و ایجاد باورهای غیر واقعی در ذهن مردم به کار گرفته‌اند، عملیات‌های تروریستی شاهچراغ، ایذه، اصفهان، شمال غرب و جنوب شرق را طراحی و عملیاتی می‌کنند. در همین دوره و وضعیت از طریق مسلح کردن برخی افراد و ایجاد حس تنفر عمیق به دنبال به راه انداختن جنگ داخلی بین مردم در سطح کشور هستند. همچنین، با نیا این جنگ ترکیبی همزمان به فکر تشدید مشکلات اقتصادی از طریق ایجاد فشارها و محدودیت‌های ارزی هستند. اتاق فکر دشمن در همین چارچوب و در بستر توطئه اخیر خود این بار طراحی جدیدی داشت و آن، قرار دادن چندین نفر در جلوی چشم‌ها و معرفی آنها به عنوان لیدرهای اپوزیسیون بر اساس برنامه و سازماندهی جامع و پیچیده‌ای است که علیه مردم ایران در پیش گرفته‌اند. معرفی و جابه‌جا کردن این افراد در کشورهای غربی و برنامه‌ریزی برخی دیدارها با سران کشورهای اروپایی و دولت آمریکا از نگاه ناظرانی که عمیق به صحنه می‌نگرند، به شدت مبتذل است. این رفتارهای

دریچه

بازی تکراری

نگاهی به اهداف غرب از اتخاذ مواضع متناقض درباره مذاکرات هسته‌ای

صادرات نفت ما را هم مطرح می‌کند، حال باید دید پشت این صحنه‌آرایی‌ها چه قرار دارد؟ آنچه مسلم است اینکه غربی‌ها به این نتیجه رسیده‌اند که از تور اغتشاشات آبی برای آنها گرم نمی‌شود و راهپیمایی ۲۲ بهمن هم این موضوع را به صورت آشکارتری نمایان کرد؛ ولی غربی‌ها از مخالفتان جمهوری اسلامی به صورت کامل دست بر نمی‌دارند و سعی می‌کنند به زعم خود از آنها به عنوان اهرم فشار استفاده کنند. آمریکایی‌ها در تلاش هستند موارد دیگری را هم وارد صحنه مذاکره کنند که شاید مهم‌ترین آنها مباحث منطقه‌ای و محور مقاومت باشد؛ زیرا آمریکایی‌ها معتقدند برجام در عمل اثر بازدارندگی خود را از دست داده است و سال ۲۰۲۵ که کلیه محدودیت‌ها برای برنامه هسته‌ای ایران رفع می‌شود، در واقع برجام دیگر هیچ کارایی‌ای نخواهد

تحریک کنند و در ادامه می‌گویند مذاکرات اولویت ما نیست و مباحث مربوط به کمک‌های نظامی ایران به روسیه و مسائل حقوق بشری در اولویت اصلی ما قرار دارد. در سمت هویج داستان هم می‌گویند مذاکره تنها راه حل برنامه هسته‌ای ایران است و این را از زبان بلینکن وزیر خارجه آمریکا، رابرت مالی مسئول پرونده ایران، جوزف بورل مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و در نهایت وزیر خارجه آلمان می‌شنویم. همزمان هم سیلی از پیغام‌های با واسطه به سوی ایران روانه کرده‌اند که مهم‌ترین آنها از طریق وزیر خارجه عراق، وزیر خارجه قطر، وزیر خارجه عمان و مصطفی‌الکاظمی، نخست‌وزیر سابق عراق به دست مسئولان ایرانی رسیده است. همچنین طرف آمریکایی مباحثی مانند آزادی منابع ارزی، آزادی زندانی‌های دو کشور و رفع محدودیت‌های

رضا صارمی

دکتر امنیّت ملی

سیاست هویج و چماق غربی هادر رابطه با مذاکرات هسته‌ای به اوج خود رسیده است. از یک سو امارات و ترکیه و عراق را زیر فشار قرار داده‌اند تا جلوی نقل و انتقال پول‌های ناشی از صادرات نفت ایران را بگیرند و با افزایش تنگناهای ارزی، فشارهای اقتصادی بر کشور را دوچندان کنند. همچنین با مطرح کردن مطالبی مانند غنی‌سازی ۸۴ درصدی و تلاش برای تروریستی اعلام کردن سپاه پاسداران و همچنین دعوت از مخالفان جمهوری اسلامی به نشست مونیخ فضای بین‌الملل را هم علیه ایران

عکس و مکت

همان عادت همیشگی! گروه امداد رژیم صهیونیستی که برای کمک به زلزله‌زدگان ترکیه‌ای به این کشور اعزام شده بود، برخی از نسخ خطی باستانی را از کتیبه ویران‌شده آنتاکیه به سرعت بردند؛ غارت در خون این آبروبریان انسانیت نهادینه شده است!

زبان تحقیر! این تصویر یک نمونه آشکار از زبان بدنی است که تحقیر را به نمایش می‌گذارد؛ رئیس‌جمهوری که کشورش را سر وعده‌های توخالی غرب به سیاهی کشانده است و همچنان چشم‌انتظار کمک‌های آنها مانده است! غریبان همین عاقبت را برای ایرانیان هم می‌خواهند!

شهره برای جهادگران! شهادت، مستند غم‌هایی بود که شهید حاج اسماعیل احمدی از دل بینیان و محرومان در دل کوه‌های دوردست برداشت. این شهید بزرگوار دنبال سخنی و مشکل بود و برای جهادگران نامی آشنا بود. شهید احمدی هفته پیش در سانحه سقوط بالگرد به شهادت رسید.

چه آشنا! صهیونیست‌های شهرک‌نشین در اعتراض به سیاست‌های دولت اقدام به بستن بزرگراه‌ها و مسدودکردن مسیر عبورمروور کردند؛ چه آشناسنت این تصاویر، ماه‌ها گذشته بود که به همین شکل آشوب‌گران مواج‌بگیر از صهیونیست‌ها در شهرهای ایران اقدام به اغتشاش می‌کردند.

پادش گرامی/ رهبر معظم انقلاب با حضور در کنار پیکر سرکار «خانم اعظم روحانی» همسر شهید آیت‌الله مرتضی مطهری ضمن قرآنت فاتحه بر پیکر ایشان نماز اقامه کردند. این بانوی گرامی عمر شریف خود را صرف ترویج اندیشه‌های والای شهید مطهری و ارزش‌های نظام اسلامی کرده بود.

نیست، نگرد! تخم‌مرغ و گوچه‌فرونگی و سایر سبزیجات براستفاده در فروشگاه‌های انگلیس کمیاب یا چیره‌بندی شده است. این کشور، نخستین کشور در اروپاست که وارد دوره رکود اقتصادی شده و نرخ تورم با جهش پنج برابری به بالاترین حد در نیم قرن گذشته رسیده است؛ اما بی‌بی‌سی هنوز نفهمیده است!

سنگر بانان انقلاب

پیام رهبر معظم انقلاب به همایش فرماندهان و مسئولان سپاه پاسداران

رهبر فرزانه انقلاب به مناسبت میلاد حضرت اباعبدالله الحسین (ع) و روز پاسدار در پیامی به همایش فرماندهان و مسئولان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تأکید کردند: «از سپاه انتظار می‌رود در جذب و پرورش و آموزش جوانان مستعد در تراز انقلاب اسلامی اهتمام خود را مضاعف کند.»

متن پیام رهبر معظم انقلاب اسلامی که صبح پنجشنبه (۱۴۰۱/۱۲/۴) در همایش فرماندهان و مسئولان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی از زبان سردار سلامی قرائت شد، به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم
والحمد لله والصلاة على رسول الله و آله
الاطهار

به پاسداران این سنگربانان انقلاب اسلامی درود می‌فرستم. برپایی این نشست برای ترسیم افق‌های حرکت سپاه و بسپج به سمت آینده درخشان انقلاب اسلامی، مایه خرسندی و ان‌شاءالله موجب برکت است.

از سپاه انتظار می‌رود به جذب و پرورش و آموزش جوانان مستعد در تراز انقلاب اسلامی و رساندن سپاه به توانایی‌های کامل برای حراست از انقلاب و تقویت بنیه‌های معنوی، انقلابی و نظامی سپاه اهتمام خود را مضاعف کند.

توفیق همگان را از خداوند متعال مسئلت می‌کنم.

سیدعلی خامنه‌ای

هیچ کس نمی‌تواند قوی‌بودن بنیه مردمی جمهوری اسلامی را کتمان کند

رهبر معظم انقلاب در دیدار با اعضای مجلس خبرگان مطرح کردند

رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار با اعضای مجلس خبرگان رهبری، نکاتی را یادآور شدند که با توجه به وضعیت کنونی بسیار حائز اهمیت است. در این گزارش سعی شده است این نکات مهم به صورت خلاصه جمع‌آوری و یادداشت شود.

اهمیت مجلس خبرگان

امام خامنه‌ای، جایگاه، اهمیت و حساسیت مجلس خبرگان را بالاتر از هر مرکز و مجموعه‌ای در نظام برشمردند و گفتند: «این مجلس، هم تعیین‌کننده رهبری، و هم با مراقبت‌های خود، تضمین‌کننده وجود و استمرار شرایط رهبری است که چنین جایگاه عظیمی، و وظایف سنگینی را متوجه اعضای خبرگان می‌کند و هیچ اهمالی در ادای این وظایف، در درگاه پروردگار پذیرفته نیست.»

معظم‌له اهتمام خبرگان در رسیدگی به مسائل گوناگون کشور را مطالبه رهبری و موضوعی درست دانستند و در عین حال گفتند: «مهم‌تر از همه مسائل، پرداختن و اهتمام جدی به وظایف درونی و بیرونی اعضای مجلس خبرگان است.»

وظیفه رهبری

رهبر معظم انقلاب استمرار فعالیت هیئت تحقیق مجلس خبرگان در رسیدگی و مراقبت از «حفظ شرایط رهبری و انجام وظایف مندرج در قانون اساسی و دیگر وظایف قطعی رهبری» را بسیار مهم خواندند و افزودند: «مهم‌ترین وظیفه رهبری، رصد و حفظ حرکت کلی و حرکت بخش‌های مهم نظام در جهت انقلاب است تا زاویه‌ای از مسیر اصلی پیش نیاید و انقلاب اسلامی مثل انقلاب‌های دیگر منحرف نشود.»

برهم زدن نقشه دشمن

امام خامنه‌ای، دشمنی‌ها با مجلس خبرگان را از جنس دشمنی با اصل جمهوری اسلامی

خواندند و گفتند: «بعضی دشمنی‌ها با جمهوری اسلامی مربوط به مسائل سیاسی و مواضع آن در قبال موضوعی، مانند فلسطین است؛ اما بعضی دشمنی‌ها با ذات نظام است؛ چرا که این نظام در مقابل افراد معتقد به نسخه غرب که با هر گونه دخالت دین در مسائل اجتماعی مخالفت یا در برابر سرمداران لیبرال دموکراسی که پشت پرچم دروغین آزادی و دموکراسی، نقشه سلطه و غارت منابع دنیا را کشیده‌اند، ایستاده و با قرار دادن «مردم‌سالاری و آزادی» در کنار «دین» نقشه آنها را به هم زده است.»

ضرورت جهاد تبیین

ایشان تبیین منطقی، مستدل و مستمر جایگاه مجلس خبرگان را برای افکار عمومی به خصوص برای نسل جوان را دیگر وظیفه اعضای این مجلس دانستند و افزودند: «تبیین صحیح جایگاه تعیین‌کننده مجلس خبرگان، مردم را با شوق و اشتیاق به پای صندوق‌های رأی در انتخابات این

مجلس می‌آورد؛ البته اعضای این مجلس، شأنیت علمایی نیز دارند که وظایف سنگین دیگری را متوجه آنها می‌کند.»

رهبر معظم انقلاب تبیین علت اصلی دشمنی‌ها برای مردم را ضروری دانستند و افزودند: «با تبیین این علت اصلی، دیگر کسی نباید در فضای مجازی و غیر از آن، بگوید جمهوری اسلامی برای خود دشمن می‌تراشد؛ زیرا این ذات مردم‌سالاری دینی است که موجب ابطال نقشه‌های بدخواهان و عامل دشمنی آنهاست.» معظم‌له، شأن دوم اعضای مجلس خبرگان را «شان علمایی» آنها برشمردند و گفتند: «بنیه مردمی قوی جمهوری اسلامی و ارتباط و اتکای مردم و نظام به یکدیگر، ثروت ملی، حقیقتی غیرقابل کتمان و بی‌نظیر یا لاقول کم‌نظیر در دنیا است که جلوه‌های آن در ماجرای کرونا و به میدان آمدن مردم، کمک‌های مؤمنانه و همچنین حضور و تلاش‌های مردم در کمک به آسیب‌دیدگان حوادث طبیعی حقیقتاً حیرت‌انگیز است.»

ارتباط با جوانان

ایشان علما را به ارتباط با جوانان و دانشجویان و حضور در مراکز دانشجویی سفارش کردند و گفتند: «با حرف نو، بیان نو و منطقی نو، با جوانان گفت‌وگو و گره‌های ذهنی آنها را باز کنید؛ البته در برابر شبهاتی هم که پاسخ آنها را نمی‌دانیم، بگوئیم نمی‌دانم یا باید بررسی کنیم.»

رفع و دفع شبهه

امام خامنه‌ای، تشکیل حلقه‌های معرفتی از فضایی جوان و پُر شمار و صاحب‌فکر در شهرهای مختلف با محوریت علمای بزرگ و اعضای مجلس خبرگان را گامی دیگر برای ارتباط مؤثر با جوانان خواندند و افزودند: «از شبهه هم نباید رنجید و همچنان که مرحوم شهید مطهری خودش شبهه و پاسخ آن را کشف می‌کرد، باید برای مواجهه با شبهه آماده شد.»

جنگ با نظام تک‌قطبی

نگاهی به تأمین سلاح در دوران جنگ تحمیلی

حسن نوروزی
دبیر گروه جبهه

هم‌زمان با دیدار «حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی» با همتای خود «شی‌جین پینگ» سر و صداهای متعددی بلند شد. گروهی گریبان چاک زده و بر طبل چین‌هراسی می‌کوبند؛ گروهی دیگر هم با پیش‌بینی آینده روشن و از بین رفتن دنیای تک‌قطبی، ایام رو به جلورا نوید می‌دهند.

قضاوت از آینده و پیش‌گویی از آنچه نیامده، در بهترین حالت خود بیان احتمالات است. بنابراین، تنها راه پیش‌رو، اعتماد و تکیه بر تاریخ و تجارب ارتباطی است. تاریخ سنگ محکی است که خیال یک قضاوت را تا در صد بالایی قرص و محکم می‌کند. یکی از منابع و اسناد تاریخی در زمینه چین، حضور او در دوران هشت سال دفاع مقدس است. آن روزهایی که ۸۰ کشور به سرکردگی آمریکا و برخی کشورهای اروپایی به طور مستقیم و غیرمستقیم پشت عراق ایستاده و با ایران یکه و تنها پنجه در پنجه انداخته بودند، تنها کشوری که بیشترین سلاح را به ایران می‌فروخت، چین بود. در آن ایام هر کشوری می‌خواست از آب گل آلود جنگ ایران و عراق ماهی دلخواهش را صید کند. اگر کسی گمان برد که مواضع دوستانه یا دشمنانه یا حتی بی‌طرفی‌های جهان در قبال جنگ ایران و عراق با ملاحظات انسان‌دوستانه توأم بوده است، شاید بهتر باشد اسناد موجود مواضع کشورهای گوناگون درباره جنگ ایران و عراق را بیشتر مرور کند، اما سطح انصاف کشورهای مؤثر جهانی، ولو به اقتضای منافع ملی خاص خودشان، با یکدیگر تفاوت داشت. در این میان، «چین» به منزله عضو دائمی شورای امنیت و قدرت بزرگ جهانی و منطقه‌ای مواضع نسبتاً متصفانه‌تری نسبت به جنگ ایران و عراق داشت. اگر چه رفتارهای بی‌طرفانه و

عراق به دلیل فروش مستقیم سلاح به ایران، اقلام نظامی مورد نیاز جمهوری اسلامی را از طریق کشور ثالث کره شمالی ارسال کرد. با وجود این، دولت آمریکا که مناسبات ایران و چین را به شدت زیر نظر داشت، در مردادماه ۱۳۶۴ اعلام کرد، چین ۱۲ جت جنگنده و ۲۲ دستگاه تانک در اختیار ایران قرار داده است. در سال ۱۳۶۵ هم یک کمیته تخصصی مشترک صنایع شیمیایی و پتروشیمی بین ایران و چین تشکیل شد تا همکاری دو کشور را در این زمینه هماهنگ کند.

جمهوری خلق چین در رأی‌گیری کلیه قطعنامه‌ها و بیانیه‌های شورای امنیت سازمان ملل متحد در طول هشت سال جنگ ایران و عراق شرکت داشت و در تمام تصمیم‌گیری‌های آن شریک بود. بر اساس گزارش‌ها و اسناد موجود، چین در طول سال‌های ۱۳۵۹ تا ۱۳۶۶ قراردادهای تسلیحاتی به ارزش ۸/۲ میلیارد دلار با طرفین جنگ امضا کرد که ۷۴ درصد کل معاملات تسلیحاتی چین با کشورهای جهان سوم طی این مدت را شامل می‌شود. در این سال‌ها، چین دو سوم کلیه تجهیزات نظامی ایران را تأمین می‌کرد و بزرگ‌ترین تأمین‌کننده تسلیحات ایران بود.

و نظامی بین دو کشور امضا شد. از مفاد این تفاهم‌نامه، ایجاد چهار کارخانه اسلحه‌سازی برای تولید موشک، مهمات و لوازم یدکی در ایران بود. افزون بر این، چین متعهد شد تجهیزات نظامی از قبیل موشک‌های ضد هوایی و ضدکشتی، قطعات توپخانه، لوله توپ و تفنگ و مهمات به ایران بفروشد. در همین حال، چین به منظور حفظ توازن در جنگ از عراق هم غافل نبود. چند ماه بعد چین و جمهوری اسلامی ایران قراردادی رسمی بالغ بر یک میلیارد و سیصد میلیون دلار برای فروش سلاح امضا کردند. چین در این قرارداد ملزم شد تعداد صد فروند هواپیمای جنگی جی ۶، تانک‌های تی-۵۹، قطعات یدکی توپ‌های ۱۳۰ م.م و سلاح‌های سبک را طی سه سال در اختیار ایران قرار دهد. با افزایش این قرارداد، دولت چین تحت فشار شدید آمریکا و کشورهای حاشیه خلیج فارس قرار گرفت و موج گسترده‌ای از حملات رسانه‌ای علیه چین به راه افتاد. این حملات تا آنجا پیش رفت که مقامات چینی مجبور شدند کلیه گزارش‌ها را تکذیب کنند. چین رسماً اجازه صدور موشک‌های استیکس با برد هشتاد کیلومتر و با فناوری کهه خود را در سال ۱۹۸۴ به ایران صادر کرد. چند ماه بعد به دلیل در امان ماندن از فشارهای کشورهای غربی و عربی حامی

نگرانی‌های فزاینده

گذشت یک سال از جنگ در اوکراین درسی‌های بسیاری برای آمریکا و اتحادیه اروپا داشت

نشانه اکوان

دبیر گروه بین‌الملل

برخی از کارشناسان نظامی معتقدند، در هر جنگی که به مدت طولانی ادامه می‌یابد، زمانی فرا می‌رسد که ممکن است هر دو طرف جنگ این سؤال را از خود بپرسند که از این جنگ بزرگ در نهایت چه نصیب‌مان شده و تا کجا باید این زورآزمایی‌های نظامی بی‌وقفه ادامه پیدا کند.

در اولین سالگرد جنگ اوکراین، به نظر می‌رسد هنوز دو طرف به این سؤال نرسیده‌اند؛ ولی باقی مردم دنیا و به خصوص کسانی که از پول مالیات‌شان برای هزینه جنگ در اوکراین استفاده می‌شود، به این نتیجه رسیده‌اند که این سؤال باید به سرعت از هر دو طرف جنگ و به خصوص از شرکای غربی اوکراین پرسیده شود. سؤال اصلی در این خصوص این است که پس از یک سال در خواست‌های بی‌وقفه زلنسکی از کشورهای غربی برای سرازیر کردن محموله‌های تجهیزات نظامی به اوکراین و پس نگرتن مناطق شرقی این کشور از نیروهای روسی،

چه دلیلی برای ادامه جنگ تا زمان اطمینان یافتن از پیروزی قطعی کی‌یف وجود دارد؟ پرسشی که این روزها مطبوعات مستقل در غرب بیشتر از هر زمان دیگری می‌پرسند، این است که تا چه زمانی مردم باید هزینه جنگی را بپردازند که هیچ کس راهکاری برای پایان دادن به آن ندارد و تمایلی به مذاکره در این خصوص نیز دیده نمی‌شود. این در خواست‌ها، اما کمتر از سران غربی شنیده می‌شود و تنفس مصنوعی آنها به اوکراین برای مقاومت در برابر حملات روسیه همچنان ادامه دارد.

جدیدترین حرکت در این زمینه که با تبلیغات رسانه‌ای بسیاری نیز همراه بود، سفر بایدن به اوکراین (آن هم با هماهنگی قبلی با روسیه در اوج تنش‌ها با این کشور) بود که موجی از انتقادات را به سوی او روانه کرد. رسانه‌های وابسته به حزب جمهوری خواه و افکار عمومی در ایالات متحده معتقدند، سفر بایدن در جریان یک سالگی جنگ اوکراین به کی‌یف، تنها اقدامی تبلیغاتی برای انتخابات ریاست جمهوری آمریکا بود و هیچ رویکرد دیگری برای حفظ منافع ایالات متحده در منطقه نداشته است. آنها بر این عقیده‌اند که آمریکا بدون وارد شدن به جنگ، در حال پرداخت تمام و کمال هزینه‌های

آن است و این مسئله می‌تواند به بحران اقتصادی قریب‌الوقوع دیگری در ایالات متحده تبدیل شود. این نگرانی‌ها در حال ادامه دارد که با توجه به مسائل و موضوعات مطرح شده در نشست امنیتی مونیخ، به نظر می‌رسد راهکار دولتمردان غربی برای حل بحران اوکراین، «پیشروی کامل و جنگ تا زمان پیروزی کامل» و همچنین «ارائه کمک‌های نامحدود تسلیحاتی و مالی به اوکراین» باشد. این مسئله موجب ادامه یافتن جنگ تا زمانی نامعلوم شده و در عین حال هزینه‌های نظامی اتحادیه اروپا و آمریکا را به شدت بالا می‌برد.

رسانه‌های غربی با این حال از نگرانی‌ها و اضطراب‌هایی می‌گویند که همچنان در جلسات پشت پرده سران غربی درباره اوکراین وجود دارد و مهم‌ترین نگرانی رسیدن به راهکاری برای آغاز مذاکرات صلح در صورت بی‌نتیجه بودن کمک‌های تسلیحاتی به کی‌یف است. آنها این پرسش‌ها را مطرح می‌کنند که چطور می‌توان روسیه را وادار کرد مذاکرات صلح را بپذیرد و از مواضع قبلی خود کوتاه بیاید؟ اگر با اصرار به کمک‌رسانی تسلیحاتی به کی‌یف، روسیه به سراغ کشورهای دیگر منطقه، چون لهستان یا فنلاند برود، آیا غرب توان نظامی

لازم برای رویارویی با روسیه را خواهد داشت؟ یکی دیگر از نگرانی‌های سران اروپایی، واکنش نشان ندادن اقتصاد روسیه به تحریم‌های بین‌المللی است. غرب با اینکه اعتقاد دارد از نظر تسلیحات نظامی، روسیه ضعیف شده است، اما معتقد است اقتصاد این کشور به خوبی از عهده تحریم‌ها برآمده و همچنان شاخص‌های اقتصادی این کشور، رشد و پیشرفت اقتصادی را به نمایش می‌گذارند.

در یک سالگی جنگ اوکراین، نگرانی مهم دیگر در کشورهای غربی، احتمال کمک‌های نظامی و اطلاعاتی چین به روسیه است که می‌تواند در حوزه سیاسی، موجب شکل‌گیری سریع‌تر جبهه شرق در مقابل غرب شده و در حوزه نظامی نیز سبب شود فناوری‌های نوین نظامی چین در اختیار روسیه قرار گیرد که بتواند از تغییر هوش مصنوعی نتیجه جنگ را به سود خود تغییر دهد.

با پیشرفت جنگ به نظر می‌رسد وارد شدن کشورهای دیگر به این حوزه برای رساندن تجهیزات و مهمات نظامی و دفاعی به هر یک از طرفین درگیر در جنگ، به صورت آشکارتری دنبال شده و شرایط برای تبدیل شدن این جنگ به نبرد نظامی دو جبهه شرق و غرب را تسریع کند.

پنجره |

اتحاد دو قدرت

تأکید چین و روسیه بر پایان تک‌قطبی

سفر «وانگیی» رئیس دفتر کمیسیون کمیته مرکزی حزب کمونیست چین به روسیه، بازتاب‌های بسیاری در مطبوعات جهان داشته است. سفر او به روسیه و دیدارش با وزیر امور خارجه چین در حالی صورت گرفت که بایدن تلاش داشت با سفر به اوکراین در اولین سالگرد جنگ در این کشور، توجه رسانه‌ها را به حمایت بی‌قید و شرط ایالات متحده از کی‌یف جلب کند. با این حال، به نظر می‌رسد سفر وانگیی به مسکو اهمیتی به مراتب بالاتر از سفر بایدن به کی‌یف داشت؛ زیرا نشان داد احتمال همراهی دو قدرت شرقی در برابر زیاده‌خواهی‌های غرب بسیار است.

وانگیی در جریان دیدار با وزیر خارجه روسیه تأکید کرد، پکن و مسکو با پویایی توسعه روابط دو جانبه را حفظ می‌کنند. وانگیی در جریان دیدار با «سرگنی لاوروف» وزیر خارجه روسیه گفت: «به لطف جهت‌گیری استراتژیک رئیس‌جمهور شی جین‌پینگ و رئیس‌جمهور پوتین، روابط شراکت و همکاری راهبردی چین و روسیه در دوره

جدید پویایی بالایی از توسعه را حفظ کرده است.» وانگ گفت: «محکم و با اطمینان در راستای شکل‌گیری جهان چندقطبی حرکت می‌کنیم.» او در عین حال در این سفر در پاسخ به نگرانی‌های مقامات آمریکایی درباره احتمال کمک نظامی چین به روسیه در جنگ اوکراین گفت، اروپا نیز در این صورت نباید کمکی به اوکراین انجام دهد. در همین حال پس از این سفر، خبرگزاری روسی «اسپوتنیک» نوشت، ناظران بین‌المللی معتقدند چین دلائل زیادی برای تعمیق روابط با روسیه در بجهت افزایش تحریمات آمریکا علیه این دو قدرت جهانی دارد.

آمریکا در حال تشکیل گروه‌هایی از حامیان خود است تا چین را مجبور کند موضع خود را در قبال درگیری اوکراین تغییر دهد، در حالی که پکن به نوبه خود به انتخاب یکی از طرف‌های درگیر در این جنگ تمایلی ندارد؛ اما خواستار حل و فصل آن از طریق مسالمت‌آمیز و ترویج مذاکرات صلح است.

آتش بس

پاپ فرانسیس در آستانه اولین سالگرد جنگ اوکراین این جنگ را «پسوج و بی‌رحمانه» خواند و خواستار آتش‌بس شد. رهبر کاتولیک‌های جهان ۲۴ فوریه را «سالگرد غم‌بار» خواند و افزود، پیروزی واقعی در اوکراین زمانی‌توان بر روی ویرانه‌ها ساخت. وی از اوکراین و روسیه خواست، جنگ را همین الان به پایان رسانده و برای صلح به گفت‌وگو بنشینند. وی گفت: «بباید به مردم اوکراین نزدیک بمانیم و از خود بپرسیم: آیا هر کاری که ممکن است برای توقف جنگ انجام شده است؟ من از صاحبان قدرت می‌خواهم تلاش‌های مشخصی برای پایان دادن به درگیری، دستیابی به آتش‌بس و آغاز مذاکرات صلح انجام دهند.»

اعتراف بایدن

«جو بایدن» رئیس‌جمهور آمریکا گفت، اقدام روسیه در تعلیق معاهده کنترل تسلیحات هجومی راهبردی (استرات ۳) در حالی برای برآمدگی برای به کارگیری سلاح هسته‌ای نمی‌بینم. بر اساس این گزارش، بایدن در گفت‌وگو با شبکه «ای‌بی‌سی» گفت: «فکر می‌کنم این اقدام یک اشتباه بزرگ باشد و مسئولانه نیست؛ اما فکر نمی‌کنم وی (ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه) قصد استفاده از سلاح هسته‌ای یا چیزی از این قبیل را داشته باشد.»

سه‌گانه هسته‌ای

«ولادیمیر پوتین» رئیس‌جمهور روسیه در سخنانی گفت، مسکو همچنان به تقویت سه‌گانه هسته‌ای این کشور توجه بیشتری خواهد کرد. بر اساس این گزارش، پوتین در ویدئویی به مناسبت تبریک روز مدافعان میهن، افزود: «ارتش و ناوگان فعال و نوین تضمین امنیت و حاکمیت کشور به شمار می‌رود. بنابراین، به تقویت توان دفاعی اولویت خواهیم داد.» رئیس‌جمهور روسیه همچنین گفت: «نخستین سامانه‌های موشکی بالستیک قاره‌پیمای «سارمات» سال جاری در خدمت ارتش روسیه قرار خواهد گرفت و مسکو به تولید موشک‌های فرسودگی‌ناپذیر ادامه خواهد داد.» پوتین افزود: «سال جاری همچنین شاهد تحویل مقادیر زیادی موشک‌های فرسودگی‌ناپذیر که از دریا شلیک می‌شود، خواهیم بود.»

جهان

شماره ۸ | دوشنبه ۸ اسفند ۱۴۰۱

صداقت

پیشخوان |

دور جدید اعتصاب

به گزارش روزنامه «آی» انگلیس، اتحادیه بزرگی که دهها هزار کارمند بهداشت و درمان انگلیس را پوشش می‌دهد، در واکنش به رویکرد دولت لندن به مذاکرات بر سر مطالبات این کارمندان و کنار گذاشته شدن این اتحادیه از مذاکرات برای اجرای دور جدیدی از اعتصاب‌ها از سوی اعضای این اتحادیه فراخوان داد. پس از آنکه اتحادیه «یونیسون» از مذاکرات بین «استیو پارکلی»، وزیر بهداشت انگلیس و یکی از اتحادیه‌ها موسوم به «کالج سلطنتی پرستاری» کنار گذاشته شد، دور جدیدی از اعتصاب را برای تاریخ هشتم مارس (۱۷ اسفند ۱۴۰۱) اعلام کرد. طبق اعلام این اتحادیه، «به دلیل تشدید جدی اختلاف» بیش از ۳۲ هزار نفر از اعضای این اتحادیه که در بخش‌های مختلف سرویس سلامت ملی انگلیس (ان.اچ.اس) اعم از آمبولانس، پرستاری و پیراپزشکی مشغول به کارند، در اعتصاب هشتم مارس شرکت خواهند کرد. «کریستینا مک‌آتیا» دبیر کل اتحادیه یونیسون بیان کرد: «هیچ راه‌حلی گزینشی در کار نیست. در اعتصاب‌ها بر سر دستمزدها، نیروی کار و مراقبت از بیماران پنج اتحادیه شرکت کردند. اینکه تصمیم بگیرند تنها با یک اتحادیه‌ن‌ه اتحادیه‌های دیگر گفت‌وگو کنید، اعتصاب‌ها را متوقف نخواهد کرد و ممکن است وضعیت بد را حتی بدتر کند.» وزیر بهداشت و اتحادیه کالج سلطنتی پرستاری انگلیس بیانیه مشترکی منتشر کردند که بر اساس آن این اتحادیه تعلیق اعتصاب‌ها در ضمن اجرای مذاکرات بر سر دستمزدها را اعلام کرد. این بیانیه سبب غافلگیری اتحادیه یونیسون و دیگر اتحادیه‌های کارمندان حوزه سلامت انگلیس به دلیل بی‌اعتنایی به خواسته و نقش آنها شد.

کاهش ارزش پول صهیونیست‌ها

ارزش واحد پول رژیم صهیونیستی موسوم به «شیکل» (هر سه و نیم شیکل برابر با یک دلار است) به دنبال تصویب بخش اول اصلاحات دستگاه قضایی این رژیم در کنست (پارلمان صهیونیستی) کاهش یافت. به گزارش روزنامه صهیونیستی «جرزالم پست»، با وجود افزایش نرخ بهره از سوی «امیر بارون» رئیس بانک مرکزی رژیم صهیونیستی، قیمت هر دلار ۲ درصد افزایش به ۳/۶۴ شیکل رسید. به نوشته این منبع، انتظار می‌رفت با افزایش نرخ بهره، ارزش شیکل نیز در برابر دلار افزایش یابد؛ اما چنین نشد. در همین حال، «بنیامین نتانیاهو» نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی پس از کاهش ارزش شیکل گفت که به استقلاال بانک این رژیم آسیبی وارد نخواهد شد. نتانیاهو افزود، کمیته پولی که ریاست آن را رئیس بانک رژیم صهیونیستی بر عهده دارد، به همان شکل سابق باقی خواهد ماند و کاهش ارزش شیکل چیزی را تغییر نخواهد داد.

یادداشت

بازار مبادله‌ای و ثبات بازار

مرتضی عزتی

عضو هیئت علمی
دانشگاه تربیت مدرس

افزایش نرخ ارز طی هفته‌ها و ماه‌های گذشته، اقتصاد ایران را در وضعیت متلاطمی قرار داده است؛ به گونه‌ای که رویکردها و مطالبات مردم از مسئولان حاکی از آن است که برای تأمین معاش و افزایش یافتن قیمت‌ها خواهان مدیریت و کاهش قیمت ارز هستند.

دلاریزه شدن اقتصاد ایران و ایجاد انتظارات تورمی با افزایش قیمت ارز موضوع مهمی است که در صدر مباحث اقتصادی قرار دارد؛ به همین دلیل شاهد هستیم مسئولان به روش‌های گوناگون تلاش می‌کنند با اعمال سیاست‌هایی بازار ارز را تحت کنترل درآورند؛ اما شواهد نشان می‌دهد، تلاش‌های صورت گرفته کارساز نیست؛ چرا که بازار و قیمت‌ها عم از نرخ ارز نشان داده، تابع دستورات دولت‌ها نیستند؛ بلکه از عرضه و تقاضا و شرایط کلی و کلان اقتصاد کشور تبعیت می‌کنند.

آنچه در این موضوع حائز اهمیت است، تأثیر تقاضای بیشتر ارز و طلا و رابطه مستقیم این مسئله با افزایش نرخ در صورت نبود توازن در عرضه ارز و طلاست. تحریم‌ها و ارزپاشی‌های داخلی در سال‌های گذشته زمینه را برای فشار به بازار ارز فراهم کرده است؛ اگر چه نمی‌توان نقش برخی مسائل مقطعی، مانند افزایش تقاضای ارز و طلا در برخی ایام سال در بالا رفتن موقتی نرخ ارز و طلا را نادیده گرفت.

برای نمونه، بخشی از تقاضایی که در پایان سال برای ارز و طلا به دلیل تعطیلات نوروز و افزایش سفرهای داخلی و برگزاری جشن‌ها و مراسم‌های ازدواج و... صورت می‌گیرد، خود به خود بازار ارز و طلا را در مقایسه با ماه‌های قبل تحت فشار بیشتری قرار می‌دهد. افزایش تقاضای ارز، سکه و طلا در ایام منتهی به پایان اسفند ماه و شب عید طبیعی است و هر ساله اتفاق می‌افتد. بنابراین، در وضعیت کنونی که تقاضای افزونی بر بازار ارز تحمیل می‌شود، نمی‌توان توقع داشت بانک مرکزی در هفته‌های آتی آنچنان که انتظار می‌رود بتواند نرخ ارز را کنترل کند و با استفاده از ابزار مرکز مبادله ارز و طلا روی بازار سکه و ارز تأثیرگذار باشد.

به همین دلیل نباید طی یک ماه آینده انتظار معجزه از بانک مرکزی داشته باشیم؛ چرا که افزایش تقاضا فشار مضاعفی به بازار ارز و طلا وارد می‌کند و مرکز مبادله ارز و طلا نیز قادر به کنترل این بخش از تقاضا نخواهد بود.

آنچه در این موضوع حائز اهمیت است اینکه راه‌اندازی مرکز مبادله ارز و طلا در آخرین ماه سال از جهاتی می‌تواند مانعی بزرگ در برابر افزایش قیمت بی‌رویه ارز و طلا باشد؛ اتفاقی که به واسطه افزایش تقاضای ارز و طلا در آخرین هفته‌های منتهی به اسفند ماه می‌تواند محقق شود، به همین دلیل تا این اندازه از مرکز مبادله ارز و طلا در پایان سال جاری می‌توان انتظار داشت که بازار ارز را به ثبات معقولی برساند.

گروه اقتصاد

صبح صادق

کارشناس و تحلیلگر مسائل اقتصادی گفت: «تأمین اسکناس برای ارزهای خدماتی موضوع مهمی است، یعنی این سؤال مطرح می‌شود که آیا این سامانه می‌تواند کلیه خدمات اعم از دانشجویی یا مسافرتی را که مرسوم است و حتی سایر تقاضاهایی که در این حوزه وجود دارد، پوشش دهد یا نه؟»

به گزارش صبح صادق، «حجت‌الله فرزانی» کارشناس و تحلیلگر مسائل اقتصادی در گفت‌وگو با صبح صادق درباره راه‌اندازی مرکز مبادله ارز و طلا از سوی بانک مرکزی گفت: «پس از رونمایی از مرکز مبادله ارز و طلا و کشف قیمتی که در بازار اسکناس رقم خورد، آنچه برای تحلیل این سامانه تازه راه‌اندازی شده در اختیار ما قرار دارد و ما می‌توانیم بر اساس آن اظهار نظر کنیم، همان مفروضاتی است که رئیس کل بانک مرکزی آن را اعلام و بر آن تأکید می‌کند؛ یعنی تا به اینجا بر اساس آنچه گفته شده و آنچه رخ داده است، می‌توان عملکرد و موفقیت این سامانه را بررسی کرد؛ به این معنا که اگر مفروضات و محاسنی که در راه‌اندازی این سامانه بر آن تأکید و برجسته شد، درست باشد و به خوبی کار کند؛ یعنی بتواند همه مصارف ارزی مورد نیاز و تقاضای کشور در بحث اسکناس را پاسخ دهد، قطعاً راه‌اندازی این سامانه مطلوب است.»

وی در این باره توضیح داد: «در صورتی که امکان عرضه اسکناس ارز به تقاضاهای درست و معقول وجود داشته باشد، می‌توانیم امیدوار باشیم با مداخله مستقیم بانک مرکزی در نرخ ارز دارد و مدیریتی که در مرکز مبادله ارز و طلا صورت می‌دهد، بازار مدیریت شود؛ در غیر این صورت اگر مفروضات ذهنی و مورد نظرمان در مرکز مبادله ارز و طلا محقق نشود، متأسفانه این مرکز نیز حرف جدیدی برای گفتن نخواهد داشت.»

این کارشناس و تحلیلگر بازار ارز خاطر نشان کرد: «با توجه به سوابق راه‌اندازی چنین مراکزی، مانند آنچه در اواخر دهه ۸۰ و اوایل دهه ۹۰ با عنوان اتاق مبادلات ارزی داشتیم

که عملکردی شبیه به مرکز مبادله ارزی مورد نظر آقای فرزین داشت و حواله‌های ارزی را مدیریت می‌کرد؛ اما در حال حاضر با عنوان تالاری در همین مرکز فعالیت می‌کند؛ یعنی این موضوع تجربه چندان جدیدی به شمار نمی‌آید و با صراحت می‌توان گفت در صورتی که مرکز مبادله ارز و طلا نیازهای ارزی را تأمین نکند، تفاوت چندان با آنچه در این حوزه قبلاً تجربه کرده‌ایم، نخواهد داشت.»

فرزانی درباره مشخص نبودن وضعیت تأمین ارزهای خدماتی در سامانه مبادله ارز و طلا بانک مرکزی گفت: «مسئله مهم دیگر این است که تأمین اسکناس برای ارزهای خدماتی موضوع مهمی است، یعنی این سؤال مطرح می‌شود که آیا این سامانه می‌تواند کلیه خدمات اعم از دانشجویی یا مسافرتی را که مرسوم است و سایر تقاضاهایی که در این حوزه وجود دارد، پوشش دهد یا نه؟ اگر این تأمین‌ها اتفاق بیفتد و مطمئن شویم طرف عرضه آنقدر تقویت شده که می‌تواند تمامی نیازهای ارزی کشور را تأمین کند و متقاضیان ارز در بخش‌های مختلف مثل ارز دانشجویی یا ارز مسافرتی برای خرید ارز وارد بازار آزاد نمی‌شوند و ارز مورد نیاز خود را از کف بازار خریداری نمی‌کنند، می‌توانیم امیدوار باشیم

حجت‌الله فرزانی، کارشناس و تحلیلگر مسائل اقتصادی در گفت‌وگو با صبح صادق

مرکز مبادله طلا و ارز راهگشا خواهد بود؟

که بازار غیر رسمی در کشور از رونق می‌افتد؛ در غیر این صورت راه‌اندازی بازار مبادله ارز و طلا تکرار یک راه پیموده شده است که به هیچ نتیجه‌ای نرسیده و ما را به سر منزل مقصود نمی‌رساند.»

این کارشناس اقتصادی در ادامه تصریح کرد: «اگر بانک مرکزی همه نیازهای ارزی حوزه خدماتی را بر شمرده و کلیه تقاضاهای ارزی را پوشش دهد، قطعاً گام بلندی برای مهار سوداگری در بازار ارز برداشته است. بنابراین باید منتظر باشیم و عملکرد بانک مرکزی در این حوزه مهم را ببینیم که چه تصمیماتی در این موضوع اتخاذ کرده است. قطعاً پس از پاسخ دادن به نیاز متقاضیان ارز آن زمان می‌توانیم در خصوص عملکرد واقعی بازار مبادله ارز و طلا سخن بگوییم.» وی در زمینه عملکرد مرکز مبادله ارز و طلا روی خرید و فروش و معامله و مبادله طلا نیز گفت: «در بحث مبادله طلا چون هنوز خبر مهمی در این خصوص منتشر نشده و مشخص نیست بانک مرکزی موضوع مبادله عرضه و تقاضای طلا را با چه ابزارها و سیاست‌هایی کنترل می‌کند، در حال حاضر نمی‌توان اظهار نظر قطعی کرد؛ چرا که طلا بازار خاص خود را دارد. بنابراین نمی‌توان گفت، بازار طلا تا چه اندازه از مداخله بانک مرکزی اثر می‌پذیرد. ضمن اینکه باید به این

موضوع مهم توجه داشته باشیم که آیا مداخله دولت و بانک مرکزی در مسائل قیمت‌گذاری و مبادله طلا منجر به توزیع رانت می‌شود؟ اینکه طلا در مرکز مبادله ارز و طلا به نرخ مبادله‌ای مورد معامله قرار بگیرد، آیا محدودیتی ایجاد می‌کند که منجر به تقویت فضای رانتی شود؟ اینها پرسش‌های مهمی است که در حال حاضر به طور قطع درباره آن نمی‌توان اظهار نظر کرد.»

فرزانی در خصوص ارز تخصیص یافته به سفرهای خارجی نیز گفت: «قطعاً به یقین ۵۰۰ یورو یا دلار ارز مسافرتی در نظر گرفته شده برای مسافران بسیار ناچیز است و این میزان، مسافران را به سمت بازار آزاد هول می‌دهد یا به عبارتی نمی‌تواند تمام نیاز آنها را پوشش دهد. برای نمونه، فردی که قصد سفر دو هفته‌ای به یک کشور اروپایی را دارد، چون ۵۰۰ یورو کفاف تأمین هزینه‌های سفر را نمی‌کند، این فرد مجبور می‌شود مابقی نیاز ارزی خود را از بازار دیگری، مانند بازار غیر رسمی تأمین کند. بنابراین سهمیه در نظر گرفته شده راه بازار غیر رسمی را نشان می‌دهد، یعنی مسافران چاره‌ای ندارند جز اینکه برای تأمین ارز مورد نیاز خود به بازار غیر رسمی مراجعه کنند. پس اگر قرار است چنین فرآیندی دوباره طی شود، بازار غیر رسمی همچنان به قوت خود باقی می‌ماند.»

فرزانی خاطر نشان کرد: «هنگامی که بازار غیر رسمی داشته باشیم، به تبع این موضوع همچنان نرخ غیر رسمی در بازار ارزی متفاوت از بازار مبادله ارز و طلا خواهیم داشت. با وجود اینکه بانک مرکزی مدعی است نرخ بازار آزاد را قبول ندارد، اما شاهد هستیم نرخ غیر رسمی به صورت رسمی مورد استفاده فعالان اقتصادی، بنگاه‌های تولیدی، واحدهای اقتصادی، کسبه و بازاریان قرار می‌گیرد؛ یعنی با نرخ بازار غیر رسمی کالاها را می‌فروشند و هزینه‌ها را مدیریت می‌کنند؛ لذا برخلاف میل دولت و بانک مرکزی باز هم این نرخ، نرخ بازار می‌شود و نرخ غیر رسمی است که قیمت‌ها را تعیین می‌کند و فعالان اقتصادی به این نرخ رجوع می‌کنند، ضمن اینکه مردم و جامعه هزینه‌های خود را با این نرخ پرداخت می‌کنند، بنابراین ممکن است بار دیگر این نرخ در رقم‌های بالاتری سر باز کند.»

افزوده

مزیت نسبی چیست؟

همه ما بارها نام یارانه یا یارانه‌پنهان را شنیده‌ایم. این در حالی است که در لغت می‌توان یارانه را نوعی حمایت دانست که از سوی دولت به یک خدمت یا کالا تخصیص می‌یابد تا آن کالا با هزینه کمتری در اختیار مصرف‌کننده قرار گیرد.

در این میان تولید برخی از کالاها در کشور از مزیت نسبی برخوردار بوده و آن کالا یا خدمت بدون وجود هیچ حمایتی از سوی دولت با قیمت تمام شده پایین‌تری نسبت به قیمت‌های جهانی در اختیار شهروندان ایرانی قرار می‌گیرد که می‌توان گفت کشور در تولید این کالاها از مزیت برخوردار است.

شاخص

حذف دلار

بانک مرکزی عراق در تجارت خود با چین، به جای دلار به طور مستقیم از یوان استفاده خواهد کرد. این اتفاق که برای اولین بار در مبادلات عراق و چین رقم می‌خورد، با هدف تقویت دسترسی به ارز خارجی شکل خواهد گرفت.

«مضیر صالح» مشاور اقتصادی دولت عراق گفته است،

این اولین بار است که واردات از چین با یوان انجام می‌شود.

این اقدام به مذاق آمریکایی‌ها خوش نیامده، لذا عراقی‌ها را مجبور کرده‌اند تا از معیارهای شبکه جهانی سوئیفت برای دسترسی به ذخایر خارجی خود تبعیت کنند و از طرفی هم بر معاملات بین‌المللی بانک‌های عراق سیاست‌های سخت‌گیرانه‌ای اعمال کرده‌اند.

منهای نفت

تجربه دیگران

تحقق یک ایران قوی در حوزه اقتصاد، بدون شناخت و بهره‌گیری از تجربیات کشورمان و همین‌طور شناخت تجربیات سایر کشورها ممکن نیست؛ چرا که به‌طور معمول، کشورهای نفتی مسائل و مشکلات اقتصادی تقریباً یکسانی دارند. به علت بروز چنین مشکلاتی ادبیات گسترده‌ای در علم اقتصاد، در خصوص این موضوع شکل گرفته که چرا کشورهای نفتی با وجود برخورداری از منابع عظیم، به‌طور معمول رشدهای اقتصادی پایین و وضعیت اقتصادی نامناسبی را تجربه می‌کنند؛ از این رو برای تحقق ایرانی بدون وابستگی به درآمدهای نفتی باید پژوهشگران روند اقتصادی کشورهای وابسته به نفت طی سال‌های اخیر را مطالعه کنند.

فصل جوانی

گفتاری از حجت الاسلام والمسلمین ناصر رفیعی به مناسبت روز میلاد حضرت علی اکبر (ع) و روز جوان

با توجه به اینکه می دانید ابوالفضل العباس و همچنین علی اکبر هر دو جوان بودند، نقل شده در کر بلا ابوالفضل ۳۷ سال داشت و علی اکبر بین ۱۸ تا ۲۵ سال و بسیاری از شهدایی که در کر بلا جان شان را فدا کردند، جوان بودند و در سنین نوجوانی و جوانی خدمت امام حسین (ع) آمدند. جوان های عزیز، گاهی انسان توانمندی هایی دارد که خودش هم خبر ندارد. جوانی فصل نشاط است، فصل سبزی حیات است، فصل شیرین زندگی است. جوانی تکرار پذیر نیست، صفات جوانی باعث ماندگاری در کهنسالی و میانسالی است. جوان روحیه ای شاد، بانشاط، فضیلت جوی و حق طلبی دارد. دوران جوانی، دورانی است که اگر کسی از آن خوب استفاده کند، می تواند تا پایان عمر خودش را به طور دقیق رقم بزند. دوران جوانی، دوران رشد استعدادها و توانمندی هاست. عزیزان، سن برخی از

خصوصیات دوران شما را برای تان می شمارم تا کسانی که در این سن قرار دارند، آن را حفظ کنند و مدنظر قرار دهند و کسانی که از این سن گذشته اند، با این آشنایی با جوان صحبت کنند.

آسان پذیری: یک خصوصیت جوان رقت طبع و آسان پذیری است. امام صادق (ع) می فرماید: «لأنَّ قَلْبَ الشَّابِّ أَرْقٌ مِنْ قَلْبِ الشَّيْخِ»؛ قلب جوان از قلب انسان های کهنسال رقیق تر است؛ یعنی آسان پذیرتر است، زودتر مطلب را می گیرد و زودتر تغییر می کند. پیامبر (ص) فرمود: «وقتی خدا مرا مبعوث کرد، فرمود: «بر شما باد به جوان ها»». خدا مرا به عنوان نبی و پیغمبر حق فرستاد که مردم را بند و اندرز بدهم، اولین کسانی که به من دست دادند جوان ها بودند و اولین مخالفان من در میان کهنسالان بودند، آنها دیرتر مرا پذیرفتند.»

قدرت فضیلت طلبی: ویژگی دوم جوان، عبارت

است از فضیلت جویی، حق طلبی، شجاعت در راه فضیلت؛ اگر جوان در جایی دید که فضیلتی هست و برای او ثابت شد، قدرت ریسک دارد، جلو می رود، به میدان می زند. شجاع است و ملاحظه ندارد. اگر فضیلت یافت، جانش را در طبع اخلاص می گذارد. این ویژگی دوم یک جوان است.

قدرت عفو و گذشت: جوان زود می گذرد، کینه ندارد، نوجوان زود می گذرد، کینه ندارد. برادران یوسف جوان بودند، اشتباه هم کردند و برادرشان را در چاه انداختند، حسادت ورزیدند؛ ولی همین که فهمیدند اشتباه کرده اند، بلافاصله گفتند: «بابا از خدا بخواه ما را ببخشد.» این آیه در سوره یوسف است که یک عمر این داستان را شنیده ایم و پیامش این است که جوان زودگذشت است. قدرت عفو و گذشت در او زیاد است، کینه ندارد.

آیه

هواپرستی و زمین بی حاصل

سید مرتضی رضایی
کارشناس علوم اسلامی

علی بن ابراهیم ذیل آیه «وَالَّذِينَ ظَلَمُوا بِعُرْسِهِمْ جَبَابًا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا بِأَمْثَلِ الْجَبَابِ الَّذِينَ ظَلَمُوا لَا يَخْرُجُونَ إِلَّا نَكَدًا»؛ و سرزمین خوب گیاه آن به فرمان پروردگارش می رويد و زمین بد جز اندک گیاهی از آن پدید نمی آید» می گوید:

«این فرموده خدای عزوجل مثال و تشبیهی است برای ائمه (ع) که علم آنان به اجاره خداست و الذی خبت و [این] مثالی است برای دشمنان ایشان لا یخروج علم آنان إلا نکدا، یعنی کدر و فاسد.» در تفسیر نور آمده است: کلمه «نکد»، به معنای چیزی است که در آن خیری نباشد، «نبات نکد»، به معنای گیاه کم و بی فایده است. زمین شوره سنبل بر نیارد/ در او تخم و عمل ضایع مگردان.

اگر با دید وسیع به این آیه بنگریم، شاید بتوان یکی از مصادیق سرزمین پاک را که محصول پاک می دهد، خانواده پاک بدانیم. گوهر پاک باید که شود قابل فیض/ ورنه هر سنگ و گلی لؤلؤ و مرجان نشود.

آیات قرآن، مانند باران رحمت است، هنگامی که در بل های آماده تلاوت شود، شناخت و عشق و ایمان و تلاش در پی دارد، ولی ناهلان را جز لحاجت و دشمنی نمی افزاید:

«وَ تَنْزِيلَ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَ رَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ لَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا» (اسراء/۸۲) آیه فوق در حقیقت به یک مسئله مهم اشاره دارد و آن، اینکه تنها «فاعلیت فاعل» برای به ثمر رسیدن یک موضوع کافی نیست؛ بلکه استعداد و «قابلیت قابل» نیز شرط است.

این در حالی است که وقتی خداوند از کفار در قرآن نام می برد و چگونگی تعامل با آنها را ذکر می کند، اشاره می فرماید که خودش فاعلیت فاعل و قابلیت قابل را از آنها می گیرد.

بنابراین، در وجود کفار نه معرفت و خیری شکل می گیرد نه می تواند کمترین خیری به دیگران برسانند، آنها شر مطلق هستند. آیات متعددی در قرآن وجود دارد که از مهر نهادن به قلب، چشم و گوش کافران می گوید؛ اما مهم تر آنکه در سوره ابراهیم، آیه ۲۴ می فرماید:

«خداوند کسانی را که ایمان آوردند، به خاطر گفتار و اعتقاد ثابتشان، استوار می دارد. هم در این جهان و هم در سرای دیگر و مستمرگان را گمراه می سازد، خداوند هر کار که بخواهد انجام می دهد!» به عبارتی، خداوند برای کافران که قلب و روحشان زمین سختی است که هیچ بذری در آن نمی تواند رشد کند، هیچ دل سوزی نمی کند؛ زیرا دل سوزی برای کسی که ذره ای خیر در وجود او نیست، هواپرستی و نافرمانی پیشه کرده و قابلیت رشد کمالات را در وجود خود ایجاد نکرده است، امکان ندارد. شاید از این آیات اختیارت نداشتن کافران به ذهن تان متبادر شود؛ اما سیر تکامل اخلاقی انسان بلندمدت است و با مشخص شدن هدف، مبدأ و مقصد نیز مشخص می شود.

مکتب

عدالت و مواسات نتیجه تعاون و یاری

سیدحسین خامنی خوانساری

دبیر گروه معارف

انسان مدنی الطبع است و باید در اجتماع زندگی کند تا حیثیت و بقایش آسان باشد، در عین حال که قوانین هم برای خودش وضع می کند تا از آسیبها و آفتها در امان باشد و همچنین آدابی را به رسمیت می شناسد تا لذت از زندگی را برای خود و هم نوعان و حتی محیط اطراف خود به ارمغان بیاورد. انسان می خواهد زندگی اش در جریان باشد؛ به همین دلیل است که مدام دنبال مناسبت سازی و ایجاد لحظات و حالات خاص است که دچار یکنواختی نشود. در موضوعات اقتصادی هم برخی کشورها به این نتیجه رسیدند که باید مصرف وجود داشته باشد تا جریان مالی و پولی به گردش دربیاید و اقتصاد از رکود و سقوط نجات پیدا کند. البته ایده های ذکر شده می تواند مثبت باشد و می تواند منفی باشد؛ مانند اسراف برای تولید بیشتر و رشد اقتصادی که آفات زیادی دارد. در کنار مسائل مادی، مسائل معنوی هم باید در جریان باشد تا زندگی انسان را پویا و زنده نگاه دارد. در نگاه معنوی باید از اخلاق انسانی و اجتماعی نام آورد که نتایج بسیار خوبی برای زندگی انسان رقم می زند.

برای نمونه، مهربانی، محبت در جامعه، کمک و یاری و دستگیری، حفظ حقوق معنوی انسان ها، همکاری و همیاری برای ایجاد و ساختن و حرکت کردن اجتماع، دلسوزی و هم نوع دوستی، حفظ احترام انسان ها و محیط زیست و... که هر یک اقسام متعددی هم دارد. از طرفی، انسان ها باید از برخی اخلاق هایی که جامعه، انسان ها و محیط زندگی آنان را به مخاطره می اندازد، دوری کنند. دین مبین اسلام توجه خود را به پویایی و سرزندگی بودن جامعه و رشد صحیح و مداوم آن معطوف کرده و دستور اتش را طوری تنظیم کرده که حرکت جامعه و انسان ها برای لحظه ای متوقف نشود که توقف آن مساوی با نابودی جامعه است؛ زیرا جنگ، دشمنی، کشتار، لطمه به محیط زیست و... همگی در همین توقف جامعه اتفاق می افتد. وقتی رحم و مهربانی و عطف در جامعه کمرنگ شود، آسیب های جدی و دشمنی های عمیق به وجود می آیند. اسلام این نکات را در نظر گرفته و با شعائر و دستورات و احکامش در روز، ماه و سال می خواهد این موضوع مهم را یادآوری، مراقبت و پاسداری کند. برای دین ما مهم است که اخلاق در جامعه مدام در حال ویرایش و پیرایش باشد و انسان ها تمرین خوب بودن داشته باشند تا یکدیگر را فراموش نکنند. برای نمونه، انفاق، صدقه، خمس، زکات، هدیه، حبه و...

جزء همین تمرین است. اینکه انسان ها از خود فاصله بگیرند و دیگران را بر سر خود و نزدیکان خود ترجیح دهند، سبب می شود مهر و محبت همیشه در وجودشان روشن باشد و گرمابخش زندگی خودشان و هم نوعان شان شود. خداوند می خواهد بندگان به فکر یکدیگر باشند، از یکدیگر دستگیری کنند، مشکلات یکدیگر را حل کنند تا این محبت از دل شان بیرون نرود و یکدیگر را فراموش نکنند و با رحم به یکدیگر شادی، خوشی و سعادت مندی شان را میان دیگر انسان ها تقسیم کنند. اینچاست که اسلام بحث تعاون را پیش کشیده و سفارش های متعددی در این زمینه دارد. تک تک اعضای جامعه باید با حساسیت بالا چگونگی زندگی در کنار یکدیگر را زیر نظر داشته باشند و برای حل مشکلات شان برنامهریزی کنند. خداوند در قرآن این جریان و فعال بودن جامعه را که در بالا گفتیم، در یک جمله می آورد و می فرماید: «... وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ...»؛ باید با یکدیگر در نیکی کاری و تقوا کمک کنید، نه بر گناه و ستمکاری و از خدا بترسید... (مانده ۲) این تعاون می تواند در هر موضوعی وجود داشته باشد و بر حسب توان و ظرفیت مؤمنان و بندگان انجام شود. خداوند می خواهد دارای های بندگان در جریان و گردش باشد و ارتباط مادی و معنوی انسان ها

با یکدیگر هدفمند و قوی باشد. ثبات و رکود نباید وجود داشته باشد. دغدغه ها و مشکلات و نیازها برای شان مهم باشد. دلسوز هم باشند و شادی شان را با یکدیگر تقسیم کنند و دارای های مادی و معنوی خود را در اختیار همدیگر قرار دهند و البته از افسراط و تفریط هم دوری کنند. تعاون و یاری و به طبقه و افراد خاصی محدود نیست. خداوند در قرآن می فرماید: «لِيُفَقِّهُ ذُو سَعَةٍ مِنَ سَعَتِهِ وَ مَن قَلَبْ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ...»؛ صاحب وسعت باید از وسعت خود انفاق کند. صاحب وسعت فقط صاحب ثروت نیست. هر کسی هر توانی دارد، باید آن را برای ضعیف تر از خود خرج کند. مطمئناً همه اهدافی را که خداوند ترسیم کرده، می توانیم در یک حدیث ببینیم. از امام صادق (ع) چنین نقل شده است: «الْمُؤْمِنُونَ خَدَمَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ. فَلْتٌ وَ كَيْفَ يَكُونُونَ خَدَمًا بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ؟» همه باید خادم و نوکر یکدیگر باشیم. راوی می پرسد «یَفِيدُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا؟» اینکه همه خدمت گزار هم باشیم، یعنی چه؟ حضرت می فرماید: «همه باید مفید برای همدیگر باشیم، همه باید به هر اندازه که می شود به همدیگر خدمت کنیم.» (کافی، ج ۲، ص ۱۶۷) مؤمنان نباید به این هدف اسلام بی توجهی کنند و با تعاون و دستگیری جامعه دینی را در عدالت و مواسات و آرامش و رشد مادی و معنوی کمک کنند.

احکام

لباس نمازگزار

پرسش: اگر نمازگزار یقین داشته باشد که نجاستی بر بدن یا لباسش وجود ندارد و نماز بخواند، بعداً معلوم شود که بدن یا لباس او نجس بوده است. آیا نماز وی باطل است؟ اگر در حین نماز نجاست حاصل شود، نماز او چه حکمی دارد؟

پاسخ: اگر اصلاً علم به نجس بودن لباس یا بدن نداشته باشد و بعد از نماز متوجه آن شود، نماز او صحیح است و اعاده و قضا واجب نیست؛ ولی اگر در اثر آن نماز نجاست عارض شود، اگر برای وی از ازاله نجاست از بدن یا در آوردن لباس نجس بدون ارتکاب عملی که با نماز منافات دارد ممکن باشد، باید نجاست بدن را بر طرف یا لباس نجس را از خود دور کند و نماز خود را تکمیل نماید و اگر بر طرف کردن نجاست با حفظ حالت نماز برای او امکان ندارد و وقت هم وسعت دارد، واجب است که نماز را قطع کند و با بدن و لباس پاک آن را اعاده نماید.

(آیت الله العظمی خامنه ای، اجوبة الاستفتانات، سؤال ۱۰۵)

به غیر از مواردی که در کتب فقهی (از جمله رساله نماز و روزه رهبری انقلاب) استثنای شده است.

سلوک

تکامل انسانیت

آیت الله علی مشکینی: طبق کلام پیامبر (ص)، دو گونه جهاد برای انسان وجود دارد: جهاد اصغر و جهاد اکبر. در تفاوت های بین این دو باید گفت که جهاد اصغر، محدود به زمان و مکان خاص است؛ اما در جهاد اکبر که در میان روح، نفس و درون انسان است، هیچ گونه محدودیت زمانی و مکانی وجود ندارد از همان زمان تکلیف شروع شده و تا زمانی که انسان روح از بدنش جدا بشود، ادامه دارد. هر جا و مکانی که انسان در آن زندگی می کند، جهاد اکبری برقرار است. اگر انسان در این جنگ و جهاد اکبر پیروز شد به تکامل انسانیت خود نزدیک خواهد شد.

راهنا

راهبرد همگرایی

حجت الاسلام حمیدرضا شریعتمداری: ضرورت وحدت و تقرب علاوه بر مبنای قرآنی، روایات و سیره عملی اهل بیت، به دلایل عقلی نیز مستظهر است: آیه تمسک به ریسمان الهی و نهی از تفرقه (آل عمران/۱۰۳) و روایاتی از قبیل سفارش امام عسکری (ع) به شیعیان (سفینه البحار، ج ۲، ص ۳۶۰) و... و نیز حکم عقل به لزوم انسجام در برابر دشمنان و بدخواهان مشترک. به این منظور در کنار دوراهبرد تقرب که یکی ناظر به اشتراکات و دیگری معطوف به اختلافات و معذور دانستن همدیگر در این موارد، می توان راهبرد یا مرحله سومی را افزود و آن، تبیین و تفسیر تقریبی از مواضع اختلافی و اختصاصی است.

تقویم انقلاب

عبور از خط قرمز

سید مهدی حسینی

مورخ و پژوهشگر

گروهک‌های تروریستی ضد انقلاب، جریان تجزیه طلب و نفاق و برانداز ملی‌گرا و التقاتلی با لیبرال‌ها برای روز چهاردهم اسفند ۱۳۵۹ توطئه وسیعی را طراحی کرده بودند. در این راستا و به بهانه سالگرد دکتر محمد مصدق در زمین چمن دانشگاه تهران فراخوان داده بودند و قرار شده بود «ابوالحسن بنی‌صدر»، رئیس‌جمهور وقت سخنران این تجمع باشد؛ انتخاب بنی‌صدر به این دلیل بود که وی، در طول ۱۳۵۹ در سخنرانی ۱۷ شهریور، روز عاشورا، حسینیه ارشاد و در نهایت روز ۲۲ بهمن آشکارا مخالفتش را با نهادهای انقلابی و جریان خط امام (ره) اعلام کرده بود و نماد هم‌صدایی و نمایندگی قدرت در جریان ضد انقلاب بود.

در صفحه ۴۹۸، کتاب «چهاردهم اسفند» در شرح حوادث این روز آمده است: «در موقع ورود بنی‌صدر به دانشگاه اتفاق جالبی که متن و رنگ مراسم را به وضوح نشان می‌داد، حرکت یکی از خانم‌های بی‌حجاب بود که حلقه گلی که قبلاً تهیه کرده بود، به گردن آقای بنی‌صدر افکند و دست رئیس‌جمهور حکومت اسلامی را در دست گرفت. همین حرکت مقدماتی کافی بود که نشان دهد این مراسم فرستگ‌ها از جمهوری اسلامی و اصول و آیین آن به دور است، سوت‌های ممتد حضار و کف‌زدن‌های طولانی که تا آخرین لحظات قطع نگردید.»

به نظر نگارنده، ماهیت این تجمع از دو منظر مکمل یکدیگر بودند: یکی همان ماهیت غرب و غرب‌زدگی که به نقل از کتاب اشاره شد و منظر دیگر ماهیت خشونت و تخریب‌گرایی‌ای.

مستمعان این مراسم برای هدف تعریف شده وارد کردن کشور به فضای سیاسی - امنیتی انتخاب و دعوت شده بودند. در این راستا در این تجمع که از مدل مرسوم در دنیا یعنی تجمع برای ایجاد دو قطبی پیروی می‌کند، آنها به دنبال آن بودند که به واسطه این شعارهای تند و ایجاد دو قطبی در جامعه جریان غرب‌زده و مدافع منافع غرب، قدرت بیشتری را کسب کنند و ابتکار عمل را در دست بگیرند.

نکته مهم این است که «نفاق» وجه مشترک همه گروه‌های ضد انقلاب بود و بنی‌صدر هم در آن مراسم عملاً نشان داد که رئیس‌جمهور مردم ایران نیست و در واقع به همان کسانی دلخوش است که در پای سخنرانی هایش هورا می‌کشیدند و با سوت و کف‌زدن شعارهای تند علیه شهید دکتر بهشتی می‌دادند.

نکته مهم دیگر اینکه بنی‌صدر در این اجتماع و با آن موضع‌گیری‌هایی که از خود نشان داد، از خط قرمز انقلاب و نظام عبور کرده بود تا جایی که مردم فریاد زدند: «حالا که رهبر مصدق، رأی ما را پس بده!»؛ و این، پایان پایگاه اجتماعی ابوالحسن بنی‌صدر در میان مردم ایران و پایان کار او بود.

مهدی سعیدی

دبیر گروه تاریخ

همانطور که در شماره پیشین اشاره کردیم، در ۱۹ فروردین ماه ۱۳۶۰ دادستانی کشور با صدور اطلاعیه ۱۰ ماده‌ای، مناسبات فعالیت سیاسی و گروه‌هایی را که همچنان مسلح بودند، ترسیم کرد و حضرت امام خمینی (ره) نیز طی سخنانی به گروه‌های مسلح و از جمله سازمان مجاهدین خلق هشدار داد تا اسلحه را کنار گذاشته و به آغوش ملت باز گردند؛ اما سازمان در مواجهه با اظهارات حضرت امام (ره)، نامه‌ای خطاب به ایشان نوشت که در آن بدون پذیرش تحویل سلاح، از موضوع مظلوم و حق به جانب و در عین حال مدعی قدرت، به تهدید برخاست و از عکس‌العمل‌های خشونت‌بار و قهرآمیز سخن گفت.

حضرت امام (ره) در روز ۲۱ اردیبهشت ماه در دیدار با جمعی از روحانیون آذربایجان به این نامه سازمان واکنش نشان دادند که در واقع می‌توان آن را آخرین اتمام حجت با سازمان به شمار آورد. ایشان با صراحت و قاطعیت تمام فرمودند: «آنهایی که این طور هم با قلم‌های‌شان، علاوه بر تفنگ‌های‌شان، با ما معارزه دارند ما به آنها کرازا گفته‌ایم و حالا هم می‌گوییم که مادامی که شما تفنگ‌ها را در مقابل ملت کشیده‌اید، یعنی در مقابل اسلام با اسلحه قیام کرده‌اید، نمی‌توانیم صحبت کنیم و نمی‌توانیم مجلسی با هم داشته باشیم. شما اسلحه‌ها را زمین بگذارید و به دامن اسلام برگردید، اسلام شما را می‌پذیرد و اسلام هوادار همه شماها هست.

فقط گفتن به اینکه ما حاضریم [کافی نمی‌باشد] و در آن نوشته‌ای که نوشته‌اید، در عین حالی که اظهار مظلومیت‌های زیاد کرده‌اید، لکن باز ناشی‌گری کردید و ما را تهدید به قیام مسلحانه کردید. ما چطور با کسانی که قیام مسلحانه بر ضد اسلام می‌خواهند بکنند می‌توانیم تفاهم کنیم؟ شما این مطلب را، این رویه را، ترک کنید و اسلحه‌ها را تسلیم کنید و اگر می‌گویید ما به قانون، در عین حالی که رأی نداده‌ایم، لکن سر به او می‌سپاریم و قبول داریم او را، به قانون شما، عمل

کنید و قیام بر ضد دولت، که بر خلاف قانون است و قیام مسلحانه که بر ضد قانون است و اسلحه داشتن که بر ضد قوانین کشور است، به اینها عمل کنید، ما هم با شما بهتر از آن طوری که شما بخواهید عمل می‌کنیم. ما می‌خواهیم با آغوش باز همه گروه‌هایی که هستند، بپذیریم و همه منحرفین را میل داریم که به استقامت برگردند. اسلام برای همین آمده است. اسلام آمده است که راه مستقیم انسانیت را به مردم، به جهان، ارائه بدهد و حتی الامکان هم خودش تعقیب کند برای برگرداندن منحرفین به راه راست اسلامی. اسلام، بلکه تمام مکتب‌های توحیدی در طول تاریخ، برای اصلاح بشر آمده است. پیغمبر اکرم برای این مشرکینی که به جهنم خودشان را می‌فرستادند، برای اینها تأسف می‌خورد، غصه می‌خورد برای اینها. اسلام دین رحمت است، دین عدل است. دیانت قانون است، شما به قوانین اسلام سر بگذارید، گردن فرو

بیاورید.

کشور اسلامی ما، همه شما را می‌پذیرد و من هم که یک طلبه هستم با شما حاضریم که در یک جلسه، نه در یک جلسه، در ده‌ها جلسه، با شما بنشینم و صحبت کنم، لکن من چه بکنم که شما اسلحه را در دست گرفته‌اید و می‌خواهید ما را گول بزنید.

شما الان می‌بینید که بعضی احزابی که انحرافی هستند و ما آنها را جزء مسلمین هم

بررسی سناریوی براندازی جمهوری اسلامی - ۶

حساب نمی‌کنیم، مع ذلک، چون بنای قیام مسلحانه ندارند و فقط صحبت‌های سیاسی دارند، هم آزادند و هم نشریه دارند به‌طور آزاد. پس بدانید که این طور نیست که ما با احزاب دیگری، با گروه‌های دیگری، دشمنی داشته باشیم. ما البته میل داریم که همه گروه‌ها و همه احزاب به اسلام برگردند و راه مستقیم اسلام را پیش بگیرند و همه مسلم بشوند. بر فرض اینکه نشدند، مادامی که آنها با ما جنگی ندارند و با کشور اسلامی جنگی ندارند و در مقابل اسلام قیام مسلحانه نکرده‌اند، به‌طور آزاد دارند عمل می‌کنند و به‌طور آزاد حرف‌های خودشان را دارند می‌زنند، لکن شما بنای بر این مطلب ندارید. من اگر در هزار احتمال یک احتمال می‌دادم که شما دست بردارید از آن کارهایی که می‌خواهید انجام بدهید، حاضر بودم که با شما تفاهم کنم و من پیش شما بیایم؛ لازم هم نبود شما پیش من بیایید. حالا هم به موجب احکام اسلام نصیحت به شما می‌کنم؛ شما در مقابل این سیل خروشان ملت نمی‌توانید کاری انجام بدهید. شما اگر یک وقت ملت قیام کند، مثل یک ذره‌ای در مقابل این سیل خروشان هستید.»

تدبیر حضرت امام (ره) مبنی بر اینکه شما را بدون سلاح می‌پذیرم، به نوعی سران سازمان را در بن بست قرار داد و سناریوی آنان را ناکام گذاشت. «سعید حجاریان» درباره تحلیل درونی سازمان نسبت به پاسخ امام (ره) با استناد به یک

سند کشف شده درون گروهی به نام «تحلیل تابلو» می‌گوید: «رجوی در همین تحلیل تابلو می‌گوید ما با این رندی نفهمیدیم که چکار باید بکنیم، قبلاً تحلیل کرده بودیم که یا (امام) می‌گوید: «بیایید» و ما میلیشیا را راه می‌اندازیم و قدرت‌نمایی می‌کنیم یا می‌گوییم: «نمی‌خواهد بیایید» ما را قبول ندارد؛ اما اینکه بگوید اگر شما اسلحه‌تان را بر زمین بگذارید من می‌آیم، قابل پیش‌بینی نبود.»

سازمان برای رهایی از بن‌بست ناشی از پاسخ مشروط امام (ره)، توجیه عدم تمکین عملی از درخواست امام (ره) برای خلع سلاح را طی نامه‌ای با هماهنگی قبلی به بنی‌صدر اعلام کرد و شرط گذاشت که اگر وی در مقام عالی‌ترین مقام رسمی کشور اجرای قانون اساسی را تضمین و وسایلی اجرای این تضمین را ارائه کند و تأمین سیاسی کافی برای سازمان نماید، برای تحویل سلاح‌های خود اعلام آمادگی خواهند کرد. بنی‌صدر هم در مصاحبه‌ای مطبوعاتی از دادن تضمین، اظهار ناتوانی کرده و عملاً با موجه جلوه دادن موضع سازمان راه را گشود تا سازمان از بن‌بست پدید آمده رهایی یابد.

به نوشته روزنامه «کیهان» که در آن زمان تحت مدیریت حجت‌الاسلام سیدمحمد خاتمی بود، «آقای رئیس‌جمهور به عنوان فرمانده کل قوای تلویحاً به مجاهدین خلق می‌گویند که سلاح بر زمین نگذارید، چون قانون اجرا نمی‌شود.» سیدعطاءالله مهاجرانی، نماینده مجلس نیز ضمن تحلیل و تمجید سخنان امام (ره) چنین اظهار نظر کرد: «دقیقاً این طور به نظر می‌رسد که مخالفت‌های سیاسی مجاهدین خلق به طور مشخص زمینه‌ساز اقدامات مسلحانه آنهاست. با این توضیح که حرکت سیاسی خود را طوری تنظیم کرده‌اند که علی‌الظاهر به هواداران خود این طور بباورانند که مبارزه مسلحانه و براندازی جمهوری اسلامی تنها راه نجات آنهاست.»

سازمان سلاح‌های خود را هیچ‌گاه تحویل نداد و حدود یک ماه بعد این سلاح‌ها را برای ترور و کشتار مردم به کار گرفت.

حافظه

غارت ثروت و هویت یک ملت

آنچه در سرزمین سرخ‌پوستان اتفاق افتاد

اولین سرزمینی که اروپایی‌ها در ماجرای سیاست‌های گسترش‌گرایانه خود بسر آن پا گذاشتند، سرزمین سرخ‌پوستان بود. این ماجرا که با ورود «کریستف کلمب» به جزایر هیسپانیولا در سال ۱۴۹۲ کلید خورد، در قرون شانزدهم تا بیستم با همه توان ادامه یافت. آمریکای شمالی و جنوبی، قرن‌ها پیش از آنکه اروپایی‌ها از وجود آن آگاهی پیدا کنند، میلیون‌ها سکنه داشت. تمدن‌های بسیار پیچیده‌ای، مانند مکزیکی‌های باستان از ۷۰۰۰ سال پیش از میلاد مسیح تا قرن پانزدهم، در آن زندگی می‌کردند. زندگی سرخ‌پوستان بومی آمریکا نیز بر عکس آنچه در صفحه‌های تاریخ معمولی و رسانه و فیلم‌های هالیوود منعکس می‌شود، بدوی و وحشی نبوده است؛ بلکه بر اساس یک نظام با آرامش اجتماعی و همکاری‌های عشائری و طایفه‌ای تنظیم شده بود. مهاجران اروپایی و استعمارگران انگلیسی و اسپانیایی با تهاجم فرهنگی، اقتصادی، نظامی و سیاسی خود، زیرساخت‌ها و سازمان‌های بومیان سرخ‌پوست را از بین بردند و نابود کردن سرخ‌پوستان در مدت کمتر از یک قرن، جمعیت ده میلیونی بومیان آمریکا به یک میلیون تقلیل یافت و سلطه‌گرایی انگلیسی‌ها، اسپانیایی‌ها، پرتغالی‌ها و فرانسوی‌ها در آمریکای شمالی و جنوبی، بافت این قاره را به کلی دگرگون کرد.

دوران فتح آمریکای لاتین و کارائیب - در حدود سال‌های ۱۴۹۲ تا ۱۵۷۰ - دورانی حاکم از سر به نیست کردن مردمان گوناگون به صورت سازمان‌یافته و عمدی با شکنجه بی‌رحمانه است.

دهلیز

توهم باهوشی و دوراندیشی

نگاهی به شخصیت دیکتاتور دوم پهلوی

«گری سیک» از کارمندان فعال کاخ سفید و شاغل در بخش امنیت ملی آمریکا در دوران کارتر و کسی است که پیش و پس از آن هم در سیاست خارجی آمریکا فعالیت می‌کرده است. وی که دوران سخت از دست دادن ایران را برای آمریکا در کاخ سفید بوده است، خاطرات خود را درباره موضوع آمریکا در ارتباط با انقلاب اسلامی و شکل‌گیری آن نوشته است. این اثر با عنوان «همه چیز فرو می‌ریزد» حقایق بسیاری از روابط ایران و آمریکا را در آن مقطع آشکار می‌کند. بدون شک، کتاب گری‌سیک یکی از اصلی‌ترین منابع تاریخ انقلاب اسلامی در میان تمامی آثاری است که در خارج از کشور نوشته شده است. این اثر روایتی است دست اول از سهم دولت آمریکا به منزله قدرت حاکم بر ایران که دست کم از ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ تا سال ۱۳۵۷ حرف اول را در ایران می‌زده است. این کتاب را «علی بختیاری‌زاده» ترجمه کرده و در سال ۱۳۸۴ مرکز اسناد انقلاب اسلامی آن را به چاپ رسانده است.

در بخشی از این کتاب در باب ناآشنایی آمریکایی‌ها با ملت ایران می‌نویسد: «باید گفت، آمریکایی‌ها یک چیز را فراموش کرده بودند و آن، مخالفت عمیق و ریشه‌ای مردم ایران با سلطه ارزش‌های غربی بود... آنها نمی‌دانستند که دستگیری، زندانی شدن و تبعید چهارده ساله آیت‌الله، نتیجه مستقیم مخالفت وی با غربی شدن جامعه ایران و به ویژه اعطای امتیازات ویژه به آمریکایی‌ها (کاپیتولاسیون)

رهایی از کلیشه‌های اقتصاد آزاد

مصطفی قربانی
دکترای علوم سیاسی

از جمله استدلال‌های محوری «ها جون چانگ» اقتصاددان کسره‌ای، در تشریح تاریخ پنهان سرمایه‌داری آن است که ابرقدرت‌های اقتصادی امروز همه با حمایت‌گرایی و مداخله دولت در صنعت به توسعه رسیدند؛ اما ما این واقعیت را به راحتی فراموش کرده‌ایم و برای خود داستان‌های افسانه‌ای درباره جسادوی تجارت آزاد و از طریق بانک جهانی، صندوق بین‌المللی پول و سیاست‌های برجسته سازمان تجارت جهانی بر وفق مراد خود در گلوگاه کشورهای در حال توسعه تعریف کرده‌ایم.

به زبان ساده‌تر، منظور چانگ آن است که وقتی کشورهای توسعه یافته از نردبان حمایت‌گرایی و نقش فعال دولت در اقتصاد بالا رفته‌اند، اما هم اکنون در نسخه‌های تجویزی برای کشورهای در حال توسعه، از اقتصاد آزاد، تجارت آزاد، لزوم نقش حداقلی دولت در اقتصاد و... طرفداری می‌کنند؛ یعنی در عمل نردبانی را که از آن بالا رفته‌اند، انداخته‌اند. مبتنی بر همین بحث است که امثال چانگ به نسخه‌های جهان‌شمول توسعه برای همه کشورها قائل نیستند.

تورقی در تاریخچه آزادسازی اقتصادی

در ایران نیز سال‌ها اسارت در حیطه محدود و شاید بتوان گفت انحصاری دیدگاه‌های لیبرالی، راه‌حل مشکلات اقتصادی ایران را در آزادسازی اقتصادی، تجارت آزاد و... تلقی کرده‌اند؛ راه‌هایی که در عمل نیز مینا قرار گرفته و تجربه شده‌اند. در واقع، در ایران بدون توجه به اینکه آزادسازی اقتصادی در غرب محصول چه زمانه‌ای است و چه زمانی غربی‌ها از افسانه تجارت آزاد طرفداری کرده‌اند، توجهی نشده است. منظور این است که طرفداری از تجارت آزاد و آزادسازی اقتصادی نسخه‌ای است که به مقتضای شرایط اقتصادهای توسعه یافته می‌تواند مدنظر باشد. در واقع، تجارت آزاد و آزادسازی اقتصادی در جایی معنا پیدا می‌کند که زیربنای صنعتی و توسعه‌ای به اندازه کافی شکل گرفته

و رشد کرده است. در این صورت، آزادسازی اقتصادی و تجاری اتفاقاً می‌تواند محرکی برای افزایش رقابت در تولید، کیفیت کالاها، صادرات و... باشد؛ اما در کشوری که زیربنای صنعتی محکمی ندارد، آزادسازی اقتصادی و تجاری نه تنها این نتیجه را به بار نمی‌آورد؛ بلکه برعکس موجب اضمحلال اقتصاد می‌شود.

یادآوری تجربه آلمان و دیدگاه‌های «فردریک لیست» در این زمینه بسیار جالب توجه است. لیست در مقدمه کتاب «نظام ملی اقتصاد سیاسی» می‌نویسد که پس از آنکه در انگلستان انقلاب صنعتی شکل گرفت و صنعت در این کشور رشد کرد، با شعار تجارت آزاد، کالاها و انگلیسی وارد آلمان شد که البته با مخالفت سرسختانه لیست مواجه می‌شود. استدلال لیست در مخالفت با تجارت آزاد انگلیس آن بود که چون قدرت صنعتی آلمان به اندازه انگلیس نیست، تجارت آزاد انگلیس با آلمان به از بین رفتن اقتصاد آلمان و وابستگی آن به انگلیس منجر خواهد شد. نسخه لیست برای اقتصاد آلمان آن بود که با حمایت دولت باید تلاش شود تا صنعت در این کشور تقویت شود و آن‌گاه تجارت آزاد مورد توجه قرار گیرد.

تجربه جهانی و واقعیت‌های اقتصاد ایران

با توجه به آنچه گفته شد، یک واقعیت انکارناپذیر برای در مان دردهای مزمن اقتصاد ایران، رهایی

از کلیشه‌هایی است که با عناوین جذابی، چون اقتصاد آزاد، تجارت آزاد، نقش حداقلی دولت در اقتصاد، پیوستن به جهانی شدن و... مطرح می‌شود؛ زیرا هیچ‌یک از این موارد جزء مسائل اولویت‌دار اقتصاد ایران نیست. برعکس این، می‌توان گفت از اولویت‌دارترین مسائل اقتصاد ایران، اتفاقاً رهایی از دام این کلیشه‌هاست. به تعبیر دقیق‌تر، اقتصاد ایران برخلاف این توصیه‌ها و راهکارهایی که جهان‌شمول پنداشته می‌شوند، با روی آوردن به آزادسازی اقتصادی و تجاری رویه آسیب‌پذیری فزون‌تر می‌رود. تجربه مدیریت اقتصاد و سیاست‌گذاری اقتصادی در برهه پس از جنگ گویای این واقعیت است. اقتصاد ایران به انسجام و قوت در تصمیم‌گیری، سیاست‌گذاری، اجرا و نظارت نیاز دارد و ماهیت این راه‌حل‌ها با آزادسازی اقتصادی تناسب چندانی ندارد.

به تعبیر دقیق‌تر، با توجه به بافت و وضعیت اقتصادی ایران، اقتصاد ایران نیازمند سیاست‌گذاری متمرکز و مستحکم است؛ به گونه‌ای که امکان مداخله قدرت‌مندانه دولت در مواقع لزوم را فراهم کند. تجربه ناموفق تخصیص ارز ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی به بخش‌ها و افرادی خاص، تجربه ناموفق خصوصی‌سازی اقتصادی به ویژه در دولت گذشته و موارد متعدد دیگر حکایت از آن دارد که اگر متغیر نظارت و مدیریت از دست دولت گرفته شود و تصور شود که با وجود یک دولت

با نقش حداقلی در اقتصاد، می‌توان مشکلات اقتصادی را حل کرد، به بیراهه رفته‌ایم. در نقطه مقابل، باید با مطالعات دقیق کارشناسی و اتخاذ سیاست‌های مستحکم، نقش دولت در اقتصاد ایران به منزله دستگاه اصلی سیاست‌گذار و ناظر (و نه الزاماً مجری) احیا شود. عرضه خودرو و سوی دولت در بورس، اقدام اخیر بانک مرکزی در راه‌اندازی مرکز مبادله طلا و ارز، که امکانات بیشتری را برای مداخله بانک مرکزی در این بازارها فراهم می‌کند، و در مجموع اقداماتی چون توسعه روابط با کشورهای گوناگون به منظور بسط روابط اقتصادی را می‌توان در این زمینه ارزیابی کرد و جای امیدواری وجود دارد که با تداوم این روندها از سوی دولت سیزدهم بتوانیم شاهد افق روشنی پیش روی اقتصاد ایران باشیم.

سخن پایانی

سیاست‌گذاری و اداره اقتصاد همچون هر موضوع دیگری نسخه عام و جهان‌شمول ندارد؛ اصول توسعه اگر چه ثابت است، اما الگوهای آن به اقتضای شرایط هر کشوری متفاوت است. بر این اساس، قدم گذاشتن در مسیر نسخه‌برداری از راه‌حل‌هایی که در کشورهای دیگر که شرایط متفاوتی با ایران دارند، الزاماً نمی‌تواند به ایجاد همان نتایج در ایران منجر شود. اقتصاد ایران ویژگی‌ها، ظرفیت‌ها، چالش‌ها و دشمن‌هایی دارد که با همه کشورهای دیگر تفاوت دارد. سیاست‌گذاری اقتصادی باید مبتنی بر این واقعیت‌ها باشد. با توجه به آنچه گفته شد، دولت باید حضور قوی‌تر و ملموس‌تری در اداره اقتصاد داشته باشد که این مهم با اتخاذ سیاست‌های مناسب امکان‌پذیر است. البته این به معنای تصدی‌گری دولت نبوده، بلکه به معنای آن است که در برابر فشارهای خارجی و عوامل مزاحم و موانع متعدد داخلی، دولت نباید با گرفتاری در دام‌هایی، چون آزادسازی، خلع قدرت شود. این موضوع به ویژه در دو بخش سیاست‌گذاری جهت‌بخش و کلان‌بسه فعالیت‌های تولیدی و اقتصادی و نظارت بر چگونگی اجرا در اولویت قرار دارد. در واقع، آن بخش از اختیارات دولت که باید تفویض شود بیشتر بعد اجرایی است. این موضوع ضمن رونق‌بخشی به بخش خصوصی، بروکراسی دولت را هم کاهش می‌دهد.

آفاق

چهره پنهان سیاست - ۷۱

موج سوم نفوذ آموزشی

سیامک باقری
دکترای علوم سیاسی

موج سوم الگوی نفوذ آموزشی و پرورشی را باید در تحولات پس از جنگ جهانی دوم جست‌وجو کرد. در این دوره غرب و به طور ویژه آمریکا بر نامه مدونی را برای جذب و تربیت کادرهای آینده رهبران کشورهای غیر غربی طرح‌ریزی کردند. «ادوارد برمن» این رویکرد را به نفوذ مدل توسعه آمریکایی در سایر کشورهای حاله می‌دهد. او می‌نویسد، یکی از جنبه‌های مهم این مدل توسعه، تأکید بر نقش کادرهای رهبری در کشورهای جدید است.

از نظر وی، برنامه‌های کمک هزینه تحصیلی بنیادها و سازمان‌های رسمی، در پی آن بود تا امکانات تحصیلی را برای این دسته از رهبران جهان سوم در دانشگاه‌های به دقت انتخاب شده آمریکا و گاه اروپا فراهم کند؛ به گونه‌ای که آنها بتوانند این قابلیت‌ها را گسترش دهند.

این توافق عمومی در میان گردانندگان بنیادها وجود داشت که شکل‌گیری کشورها در آفریقا، آسیا و آمریکای لاتین به نهادهای بومی... برای تربیت رهبرانی که در حال حاضر موجود نیستند، نیاز دارد. (برمن، ۱۳۶۸: ۱۰۰)

برمن از قول «کنت تامپسون» می‌گوید،

تبین

جنگ روایت‌ها و جهاد تبیین - ۳۴

کشف استفهام جوانان

امیر قلبی زاده

کارشناس فرهنگی

کارکردها و موضوعات جهاد تبیین اگر با تکیه بر اسناد و تاریخ واقعی و همچنین فعالیت‌های انجام گرفته نسبت به آن صورت پذیرد، بسیاری از گره‌هایی را که رسانه‌های دشمن در ذهن عموم مردم پدید می‌آورند، از بین خواهد برد. به عبارت دیگر، تشخیص موضوع و حرکت موضوع‌محور در جهاد تبیین امر بسیار مهمی است. یکی از راه‌های مطمئن و درس‌آموز در تشخیص درست موضوعات نیازمند تبیین، توجه به الگوی تبیینی و رفتاری رهبر معظم انقلاب است. رهبر فرزانه انقلاب معمولاً موضوعات و عناوینی را مطرح می‌کنند و مورد توجه قرار می‌دهند که یا نیاز جامعه است یا دشمنان انقلاب و مردم ایران روی آنها متمرکز شده‌اند. ایشان ضمن روشن‌گری و خشتی‌سازی طراحی‌های دشمنان، بر نقش و وظیفه‌ای که تک‌تک مسئولان و مردم در مصونیت‌بخشی به جامعه در آن حوزه دارند، تأکید می‌کنند. البته موضوعات مطرح شده از نظر اهمیت درجات گوناگونی دارند و همچنین برخی در شرایط و احوالات مختلف اولویت و اهمیت بیشتری دارند که باید این موارد مدنظر قرار گیرد. همچنین این موضوعات می‌تواند نسبت به مخاطب‌ها و مکان‌های گوناگون زندگی آنها مراتب مختلفی داشته باشد؛ همچنان‌که رهبر معظم انقلاب در زمان حاضر از بین موضوعات حاضر برای تبیین، دشمن و مقابله با جریان

سیاست نامه

سید محمد کاظم یزدی - ۶۲

دو نیروی عمده در مشروطه

فتح‌الله بریشیان
دبیر گروه اندیشه

روند ۴۴ ساله از بدو پیروزی انقلاب تا کنون نشان می‌دهد، انقلاب و نظام اسلامی مردم ایران همواره با طراحی و توطئه‌های دشمنان مواجه بوده است. امروز نوبت اعمال جنگ ترکیبی با محوریت جنگ شناختی و تغییر ارقام و آذغان مردم نسبت به مؤلفه‌های انقلابی و اسلامی است. رهبر معظم انقلاب تنها راه مقابله با جنگ ترکیبی دشمن را جهاد تبیین می‌داند. از این رو، در سخنرانی‌های گوناگون «درس‌ها و عبرت‌ها»، روندها و رویدادهای مشروطه را مرور کرده‌اند که ما تا کنون با درس‌هایی از آنها آشنا شدیم. در ادامه نقش روحانیون و روشنفکران را مقایسه می‌کنیم. روحانیون و روشنفکران دو نیروی عمده در شکل‌گیری جنبش مشروطه بودند. تعداد علمای تشیع‌ساز صفویه افزایش یافت و شاهد افزایش روحانیون و حوزه‌های علمیه هستیم. روحانیون در دفاع از جنبش مشروطه و حتی رهبری آن نقش اصلی را داشتند. روشنفکران هم کسانی بودند که به فرنگ رفته بودند و از لحاظ فرهنگی دچار تغییر و تحول شده بودند و با نوشتن کتاب و چاپ‌نشده، فرهنگ جامعه را تحت تأثیر قرار می‌دادند. وجه مشترک خواسته روحانیون و روشنفکران «آزادی قلم و بیان» بود که روحانیون از جنبه «امر مهم شوری بینهم» و امر به معروف و نهی از منکر زبانی و قلمی قلمداد می‌کردند و روشنفکران جنبه‌های لیبرالی و غربی آن را تبلیغ می‌کردند. این تأکید بر آزادی زمینه نقد حکومت و اعتراض به زورگویی، احتکار، شکنجه‌ها و اعدام‌ها را فراهم می‌کرد؛ اما در بزنگاه قیام مردم ایران در مشروطه شاهد بازیگری متفاوتی از این دو قشر فعال هستیم که درس‌آموز و عبرت‌انگیز برای شرایط امروز ماست.

۱۸- مشروطه و اعتماد به نفس نداشته روشنفکرها؛ رهبر معظم انقلاب در باره نقش روشنفکران در مشروطه می‌فرماید: «از اواسط دوره قاجار نشانه‌های پیشرفت اروپایی در کشور ما به تدریج شروع کرد به ظاهر شدن. روشنفکران ماکسانی بودند که به اروپا می‌رفتند یا نوشته‌های آنها را می‌خواندند؛ لذا با پیشرفت‌های آنها آشنا می‌شدند و خود را در مقابل آنها ناتوان و حقیر می‌دیدند. این حرف تکرار شده‌ای است از طرف روشنفکرهای صدر مشروطه، که ما فقط و فقط باید دنبال غربی‌ها راه بیهوشیم و به هر چه آنها می‌گویند، در همه شئون زندگی مان عمل کنیم؛ این حرفی که از بقی زاده و دیگران نقل شده و واقعیت هم دارد. اینها می‌گفتند ما باید صد درصد به نسخه آنها عمل کنیم تا پیش برویم؛ یعنی مجال ابتکار، ابداع، خلاقیت و نگاه بومی به مسائل علمی و صنعتی مطلقاً در محاسبه اینها نمی‌گنجید.»

۱۹- پیشگامی روحانیت؛ اما درباره نقش روحانیت ایشان به پیشگامی این قشر در انقلاب مشروطه قائل هستند: «نمونه دیگرش در شروع مشروطیت بود که روحانیون پیش قدم بودند، از نجف تا ادامه روحانیت در همه بلاد، و اگر روحانیون نبودند، امکان نداشت استبداد سلطنتی قاجاری از بین برود تا فضایی بعد از مشروطیت که مخالف‌های گوناگونی می‌شد. وقتی هم که عوامل روس‌ها و بقیه دست‌اندازهای سیاسی در شهرها اخلاص می‌کردند، باز روحانیون همه جا پیشقدم، حفظ‌کننده و مهارکننده بودند. در قضیه مشروطیت هم آن کسانی که مخالف مشروطه بودند... و در آنجایی که دو دسته شدند، باز مردم به اعتماد روحانیانی که در رأس کار بود، سر کار آمدند و دنبال این فکر را گرفتند.»

نکته گرام

محمد ایمانی، تحلیلگر مسائل سیاسی:

دولت فاشیستی آلمان، به دلیل صدور حکم اعدام برای جمشید شامهید، کاردار ایران را احضار کرده و از دو کارمند سفارت هم خواسته که به عنوان عنصر نامطلوب، خاک این کشور را ترک کنند! عنصر مطلوب از نظر وارثان هیتلر و برخی دولت‌های غربی مشابه، امثال همین سرکرده گروهبان تروییستی «تدر» هستند.

امیرعلی ابوالفتح، کارشناس مسائل

بین الملل: جو بایدن در حالی به کی‌یف سفر کرد که پیش از آن، واشنگتن، روس‌ها را از این سفر مطلع کرده بود تا امنیت رئیس‌جمهوری آمریکا در سفر به پایتخت جنگ‌زده اوکراین را به خطر نیندازند.

مصطفی گرچی، کاربر فضای مجازی:

راستی چرا این روزا کسی فیلم و عکس از زاینده‌رود پرآب نمی‌ذاره؟ فقط بلدن موقعی که خشک می‌شه، برن وسط رودخونه قیافه‌هاشون رو شبیه غروب مورچه خورت کنسن و عکس بندازن و زتجه مورچه راه بندازن...

محمد اکبرزاده، فعال رسانه‌ای: تصویری

نمادین از حقارت و حماقت توأمان زلنسکی را دیدیم! با وعده‌های پوچ غرب، کشورش را به ویرانه تبدیل کرد و در آستانه یک سالگی جنگ، جز «وعده» چیزی دستگیرش نشده است! این قهرمان پوشالی، یک مایه عبرت تمام‌عیار است.

مهدی جهان‌تغی، فعال رسانه‌ای: اینکه

امثال ریچ پهلوی، اسماعیلیون و مسیح علی‌نژاد در حد تولید فشار واقعی به جمهوری اسلامی نیستند و تا الان هم فقط جنبه ایجاد هیاهوی رسانه‌ای و کارکردهای سیاسی یادکنکی برای غرب داشتند، شکی نیست؛ ولی حقیقت آن است که آمریکا هم از تحریم سپاه آسیب دیده و اروپا این موضوع را خوب می‌داند.

مرتضی سیمبیری، فعال رسانه‌ای:

اردیبهشت سال ۱۳۶۹ اعضای گروهک نهضت آزادی و برخی ملی-مذهبی‌ها (جمعیت دفاع از آزادی) نامه‌ای به هاشمی‌رفسنجانی، رئیس‌جمهور وقت نوشته و اعلام کردند، اگر با آمریکایی‌ها مذاکره فوری نشود، کشور سقوط می‌کند. نزدیک به ۳۳ سال بعد، فرزندان معنوی بازرگان هنوز هم همین نسخه نفوذی را می‌پیچند!

شیوا تنی‌نژاد، کاربر فضای مجازی: سفر

بایدن به اوکراین و حمایت بیش از حدش از اوکراین سبب شده است پسر دونالد ترامپ بگه ایالت اوهایو آمریکا به امید دریافت کمک از طرف دولت بایدن، خود را بخشی از اوکراین اعلام می‌کند. دو هفته‌ای هست که آب و هوای این منطقه با مواد شیمیایی سلطان آلوده شده و دولت حمایتی از مردم نکرده است.

حسن محمدی کاربر فضای مجازی: سرعت

موشک هایپرسونیک ایرانی بیش از ۱۲ تا ۱۳ ماخ است. مهم‌ترین مزیت موشک هایپرسونیک این است که پیش‌بینی انهدام این موشک توسط سامانه‌های پدافند موشکی دشمن از آن‌ها گرفته شده است و این کار را برای دشمنان کشورمان بسیار سخت می‌کند. ایران رقیبی در این زمینه ندارد.

این فضای غم‌آور!

امیر مهدی صالحی

کارشناس فناوری اطلاعات

بر اساس آماری که به تازگی مرکز کنترل بیماری‌های آمریکا منتشر کرده است، دختران دبیرستانی که به طور جدی به خودکشی فکر کرده‌اند و برای آن برنامه‌ریزی داشته و از افسردگی شدید رنج می‌برند، ۶۰ درصد افزایش یافته است! بر اساس این گزارش، سلامت روان دانش‌آموزان آمریکایی به طور کلی رو به فروپاشی است. از جمله یافته‌های قابل توجه این مرکز در این گزارش می‌توان به این موارد اشاره کرد: ۵۷ درصد از دختران دبیرستانی در آمریکا در سال ۲۰۲۱ احساس غم و اندوه یا ناامیدی داشتند، ۳۰ درصد از زنان به طور جدی در سال ۲۰۲۱ اقدام به خودکشی را در نظر گرفتند که ۲۴ درصد از آنان برنامه خودکشی داشتند و این، ۶۰ درصد افزایش نسبت به ۱۰ سال گذشته را نشان می‌دهد. سلامت روان نوجوانان در سراسر جهان وضعیت خوبی ندارد؛ اما در کشورهای غربی و مدعی زندگی شاد و آزاد، کماکان وضعیت بدتری

نسبت به دیگر جوامعی دارند که برخی عرف‌ها و هنجارهای فرهنگی را از گذشته رعایت می‌کنند. نکته قابل توجه این است که این گزارش وجود افکار نژادپرستی در جامعه غربی را نه تنها بار دیگر اثبات می‌کند؛ بلکه بر خلاف ادعای آنها مبنی بر کاهش نژادپرستی، از افزایش آن حکایت دارد. بر این اساس، افکار خودکشی در میان گروه‌های نژادی در مقایسه با گذشته افزایش یافته است و دانشجویان سیاه‌پوست در مقایسه با ۱۰ سال گذشته بیشتر به خودکشی فکر می‌کنند. به طور کلی، بیش از ۴۰ درصد از دانش‌آموزان دبیرستانی آمریکا آتقدر غمگین یا ناامید هستند که نمی‌توانند در فعالیت‌های منظم خود شرکت کنند و حداقل دو هفته در طول سال نشانه‌ای از افسردگی داشته‌اند. افزایش ناامیدی و فکر به خودکشی در نوجوانان غربی، به ویژه دختران و زنان در حالی است که همیشه این جوامع مدعی تأثیر آزادی‌های بی‌قیدوبند جنسی در شادی و رضایت از زندگی انسان‌ها بوده‌اند. این در حالی است که آمارهای جدید این گزارش نشان می‌دهد، با وجود اینکه رفتارهای جنسی در نوجوانان آمریکایی بیش از پیش از چارچوب خارج شده است و حتی آزمایش‌های

HIV هم در میان آنها کاهش پیدا کرده و دیگر آمار دقیق از مبتلایان این بیماری وجود ندارد، افسردگی و میل به خودکشی در میان دختران بسیار افزایش یافته است! این گزارش وضعیت روانی نوجوانان آمریکایی در یک دهه گذشته را بررسی کرده و خودآزمایی‌ها آن را منتشر کرده‌اند، بنابراین اغراقی در آن نیست. بر اساس این گزارش، نوجوانان آمریکایی در مدرسه احساس منزوی بودن بیشتری دارند. اما دلیل این فروپاشی روانی در نوجوانان غربی چیست؟ برخی مطالعات استفاده از رسانه‌های اجتماعی را با افزایش اضطراب و افسردگی در میان نوجوانان در سال‌های اخیر مرتبط دانسته‌اند. دکتر مارک سیگل، روانشناس آمریکایی در این باره معتقد است، رسانه‌های اجتماعی ارتباط بسیاری با موضوع دارند. او می‌گوید: «ارتباطات نقطه کلیدی است. مشارکت بیشتر والدین، ارتباطات زیاد، فعالیت‌های بعد از مدرسه، مشارکت بیشتر مدارس، همه اینها لازم و کارساز است و با این حال ما با دختران نوجوان مشکل داریم. نمی‌توان ارتباط بین مدارس و والدین را قطع کرد. رسانه‌های اجتماعی ارتباط‌ها را کمتر کرده است و به سمت منزوی شدن جامعه می‌رویم.»

رسانه

کوچ مردم به بسترهای بومی؟

رشد کسب‌وکارهای برخط خانگی فقط نیازمند حمایت وزارت ارتباطات نیست!

می‌توانند بین خودشان پیام رد و بدل کنند. در قالب این رویه کاربر می‌تواند به پیام‌رسان مورد دلخواه خود اجازه دهد که از سایر پیام‌رسان‌ها برایش پیام ارسال شود، بنابراین این مسئله در دست اقدام است و تا پایان سال انجام می‌شود. «ادعای وزیر ارتباطات بر مهاجرت ۶۰ درصدی مردم به بسترهای داخلی در حالی است که باید دید آیا مردم از حضور در این بسترها راضی هم هستند؟ رویبکا، بله، ای‌تا، گپ، آپگپ و... برخی از پیام‌رسان‌های داخلی هستند که مورد اقبال مردم قرار گرفته‌اند، ولی در میان کاربران آنها، عده‌ای تجربه رضایت‌بخشی در استفاده از این برنامه‌ها ندارند. قطعی، افت سرعت، محدودیت ارسال فایل‌های حجیم، ضعف در رابط کاربری و... از مشکلاتی است که کاربران در مواجهه با این نرم‌افزارها با آن سر و کله می‌زنند. شرکت‌های ارائه‌دهنده پیام‌رسان‌های بومی باید از این توفیق اجباری که نصیب آنها شده است، استفاده کنند و با ارتقای کیفیت محصولات خود، زمینه را برای مهاجرت کامل کاربران به بسترهای بومی ایجاد کنند؛ مهاجرتی که در حال حاضر نصف و نیمه است و کم و بیش همه کاربران در کنار

پیام‌رسان‌های داخلی هنوز به نمونه‌های خارجی هم وابسته هستند! در واقع، تعدد پیام‌رسان‌های داخلی و خارجی سبب سردرگمی کاربران شده است؛ مشکلی که با وعده وزیر ارتباطات مبنی بر اینترکانکشن پیام‌رسان‌های داخلی، به زودی تا آخر سال کمی بهتر خواهد شد. سالی که در حال رسیدن به انتهای آن هستیم، پر از وقایع اجتناب‌ناپذیر برای اینترنت بود؛ از قطع چند روزه اینترنت بین‌الملل تا محدود کردن ابزارهای دور زدن فیلترینگ و... در این سال اتفاقاتی رخ داد که سبب وارد شدن خسارت به کسب‌وکارهای خرد شد. کسب‌وکارهایی که حالا در حال ورود به بسترهای داخلی هستند و خوشبختانه از حمایت نرم‌افزارهای ایرانی هم برخوردارند. بسیاری از این نرم‌افزارها مکانی مختص برای فروشگاه‌های خانگی ایجاد کرده‌اند که به اقتصاد خانواده هم کمک می‌کنند؛ اما با این حال، داغ شدن خرید و فروش در بسترهای ایرانی و اقبال کاربران به استفاده از خدمات نرم‌افزارهای ایرانی، مانند رویبکا و بله، تنها نیازمند حمایت وزارت ارتباطات نیست. اگر به کسب‌وکارهای

خرد اینترنت‌ای خانگی به منزله یک شغل نگاه کنیم، آن وقت نیاز به حمایت وزارت کار، وزارت فرهنگ، وزارت اقتصاد و... را هم درک خواهیم کرد که اگر چنین شود، حجم پولی که در این راه مبادله خواهد شد، یکی از بازارهای عظیم مالی در کشور را ایجاد خواهد کرد که برای دولت آورده‌های بسیاری خواهد داشت. هر چند برخی از این وزارتخانه‌ها در حال حاضر حمایت‌هایی از کسب‌وکارهای خانگی دارند، مانند وزارت کار که وام‌های کم بهره برای راه‌اندازی چنین کسب‌وکارهایی ارائه می‌دهد، اما شکل برخط و اینترنتی کسب‌وکارهای خانگی، نیازمند توجه متفاوتی است. بر اساس تبصره بند ۶، ماده ۷ قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی، بانک مرکزی موظف است با هماهنگی وزارت کار نحوه توزیع منابع قرض‌الحسنه برای مشاغل و کسب‌وکارهای خانگی را با توجه به اولویت و اهمیت انواع مشاغل خانگی و سهم هر استان تعیین و در ابتدای هر سال به بانک‌ها و مؤسسات اعتباری ابلاغ کند که باید در این اولویت و اهمیت مشاغل، کسب‌وکارهای خانگی اینترنتی را هم مدنظر قرار داد.

دانش بنیان

رودهدر بومی

ماشین‌آلات معدنی ساخت ایران

یک شرکت دانش‌بنیان توانسته است زنجیره کاملی از ماشین‌آلات معدن‌کاری زیرزمینی و تونل‌سازی، از جمله ماشین «رودهدر» را طراحی و تولید کند. «رودهدر» در راستای مکانیزاسیون حفاری تونل‌های شهری و غیرشهری، اعم از معادن زیرزمینی، آب و فاضلاب، راه، راه‌آهن و متر و طراحی شده و با فناوری بسیار قوی مطابق با استانداردهای جهانی تولید شده است. این شرکت پس از چهار سال تولید مداوم با ایجاد ۵۰ شغل مستقیم و بیش از ۸۵ شغل غیرمستقیم، سیاستی را دنبال کرده است که از متخصصان صنعت مشاوره بگیرد و مقدمات آموزش دانشجویان این حوزه نیز فراهم شود.

پژواک

کمک ماهواره‌ای

فناوری برای خدمت به زلزله‌زدگان

چین چندین ماهواره را برای تصویربرداری از مناطق زلزله‌زده ترکیه مستقر کرده که به این کشور کمک می‌کند وضعیت را بهتر تحلیل کند و منابع امدادی را به درستی تخصیص دهد. پژوهشگران با استفاده از تصاویر راداری دیافراگم مصنوعی (SAR) تهیه‌شده به وسیله رادار چین، میزان خسارات ناشی از زمین‌لرزه‌ها را به دقت به تصویر کشیدند و اطلاعات مهمی را برای ساماندهی تلاش‌های انجام‌شده به منظور نجات زلزله‌زدگان در ترکیه ارائه کردند. کلمه SAR به یک دستگاه تصویربرداری اشاره دارد که امواج الکترومغناطیسی را به سمت زمین منتشر و پژواک دریافت می‌کند.

نرم افزار

آوایار

راهنمای گردشگری صوتی

«آوایار» گوشی شما را به یک راهنمای تور شخصی تبدیل می‌کند تا بتوانید در حین بازدید از آثار دیدنی ایران از داستان‌های آنها لذت ببرید. این راهنمای گردشگری صوتی به شما کمک می‌کند با سرعت دلخواه خود در بسیاری از شهرهای ایران از جاذبه‌های توریستی و موزه‌ها بازدید کنید. فقط کافی است راهنمای تور مجازی خود را گوش دهید و لذت ببرید. یکی از مسائل بازدید مکان‌های جدید، آشنا نبودن با مسیر بازدید است. برنامه کاربردی آوایار شما را در موزه‌ها یا جاذبه‌های گردشگری با توضیحات صوتی واضح در مسیر صحیح هدایت می‌کند.

مهندسی فرهنگی با راهیان نور

ندا کرمانشاهی

خبرنگار فرهنگی

سال‌هاست که با آمدن دو ماه آخر فصل زمستان، شهرهای جنوبی کشورمان رنگ و بوی شهدا را به خود می‌گیرد. اتوبوس‌هایی که نشان از کاروان‌های راهیان نور دارند، در جاده‌های شهری و بین‌شهری استان خوزستان دیده می‌شود. عده‌ای عاشقانه راه دیار شهادت را در پیش می‌گیرند تا عهدی دوباره با یاران شهید ببندند. اما اهمیت این موضوع زمانی بیشتر می‌شود که مهمانان شهید، جوانان و به ویژه نوجوانان باشند؛ کسانی که روزهای دفاع مقدس را نه تنها ندیده‌اند، بلکه از نظر زمانی نیز فاصله بیشتری در مقایسه با نسل‌های قبلی با روزهای دفاع مقدس دارند؛ اما سر زدن به مناطق عملیاتی نشان می‌دهد با وجود تفاوت‌های بسیاری که نسل جدید با نسل‌های قدیم‌تر دارد، اما همچنان یاد و نام شهیدان همان کاری را با دل‌ها می‌کند که با نسل‌های قبلی کرده است؛ به گونه‌ای که به جرئت می‌توان گفت، در همه سال‌های پس از دفاع مقدس، بزرگ‌ترین کارهای فرهنگی کشور با فرام کردن زمینه شناخت شهیدان صورت گرفته است. بنابراین کاروان‌های راهیان نور، به ویژه کاروان‌های دانش‌آموزی و دانشجویی از اهمیت ویژه‌ای در حوزه فرهنگی برخوردارند؛ به شرط آنکه از این ظرفیت به خوبی استفاده شود و حتی در احیای بسیاری از حوزه‌های فرهنگی دیگر نیز به کار گرفته شود.

نقش حیاتی کتاب‌خوانی و روایت‌گری

مهم‌ترین و اولین مسئله در این حوزه، فراهم کردن زمینه برای آشنایی بیشتر مخاطبان با ابعاد گوناگون شخصیتی شهداست. شهدایی که می‌توانند بهترین الگو برای نوجوانان و جوانان باشند، ابعاد زندگی شهدا آنچنان برجسته است که اگر آنها را به خوبی به نسل جدید معرفی کنیم، دیگر به معرفی الگوهای ساختگی و سینمایی و داستانی نیازی نداریم. شهدا، حقیقت محض هستند و حقیقت به خودی خود می‌تواند راه حق را از باطل جدا کرده و نشان دهد. هر چند کاروان راهیان نور حال و هوا و حسی خاص را به زائران منتقل می‌کند؛ اما بهتر است برای معرفی بیشتر و دقیق‌تر شخصیت شهیدان، پوش‌های کتاب‌خوانی مخصوص برای زائران مناطق در نظر گرفته شود و به کتاب خواندن درباره زندگی شهدا تشویق شوند. اما یکی دیگر از ظرفیت‌های مهمی که در این رویداد بزرگ فرهنگی وجود دارد، پیوند نسل نوجوان و جوان با نسلی به یادگار مانده از روزهای

دفاع مقدس است که حالا مویی سپید کرده‌اند و سن و سالی از آنها گذشته است. روایت‌گری آن هم از زبان اشخاصی که خود در جبهه حضور داشته‌اند و روزهای رشادت و شهادت عزیزان‌شان را از نزدیک دیده‌اند، نعمتی است که خوشبختانه هنوز هم در دسترس است؛ اما در این میان باید یک نکته را مدنظر داشت و آن، انتخاب راویانی است که زبان نسل مورد خطاب را می‌شناسند و با زبان خود آنها با آنها صحبت می‌کنند. درست است که تشریح عملیات و مناطق عملیاتی بسیار اهمیت دارد؛ اما مهم‌تر از آن، این است که روایان بیش از پیش به طور هنرمندانه روحیه رزمندگان دفاع مقدس را تبیین کنند.

فرصت راهیان نور برای توسعه گردشگری

اما نکته دیگر در این زمینه استفاده از ظرفیت تولید در حوزه مستند و فیلم کوتاه است. نمایش آثار دفاع مقدسی کوتاه، چه در قالب مستند و چه کوتاه در خلال برنامه‌های فرهنگی اردوهای راهیان نور، یکی از فرصت‌هایی است که باید آن را غنیمت شمرد؛ البته ساخت آثار مستند از حضور جوانان و نوجوانان و حتی کاروان‌های خانوادگی نیز، خودش می‌تواند از جمله اقدامات اثرگذار در این حوزه باشد. اما نکته مهم دیگری که با یک سفر به مناطق عملیاتی جنوب به شلند دیده می‌شود و به قول معروف توی ذوق می‌زند، مسئله توسعه گردشگری در استان خوزستان است. اهواز، خرمشهر و آبادان از جمله شهرهایی هستند که ظرفیت‌های گردشگری بسیاری دارند. قطعاً سفرهای راهیان نور، یک سفر کاملاً معنوی و معرفتی است، اما می‌توان از این برهه زمانی برای معرفی هر چه بیشتر و بهتر جاذبه‌های گردشگری استان خوزستان و بهره‌گیری بیشتر از ظرفیت‌های این استان استفاده کرد. اما متأسفانه آنچه این روزها شاهد هستیم، این است که به هیچ عنوان از این ظرفیت دو طرفه استفاده نمی‌شود. شهرها برای کاروان راهیان نور هیچ تدارک خاصی ندیده‌اند. انگار نه انگار که قرار است روزانه ده‌ها و در برخی ایام صدها کاروان در بین این مناطق رفت‌وآمد داشته باشند. ساده‌ترین مثال آن، پل‌های زیبا و با قدمت در اهواز است که مدت‌هاست به گفته مردم این شهر، حتی از نورپردازی کمتری نسبت به سال‌های قبل برخوردارند یا کارونی که به جای آب زلال و تمیز، با آبی گل‌آلود جذابیت چندانی ندارد. خلاصه کلام اینکه، اردوهای دانش‌آموزی، دانشجویی و خانوادگی «راهیان نور» فرصتی کم‌نظیر برای تحول و تعالی فرهنگی در جامعه ایرانی و به تعبیر دقیق‌تر، فرصتی برای «مهندسی فرهنگی» این جامعه است؛ مشروط به اینکه برخی الزامات آن به خوبی فراهم شود.

برداشت

بازیابی مخاطب در قاب جادو

سیاسی و حتی اعتقادی. باید به همه نگاه‌ها تا حدی که ضد ارزش‌های مبنایی جامعه نباشد، احترام گذاشت و برای همگی آنها محتوا تولید کرد. وقتی به این مهم، دقت داشته باشیم که مخاطبان تلویزیون قشر وسیعی را تشکیل می‌دهند، قطعاً تولیدات نیز از تنوع بسیاری برخوردار خواهند بود. برای نمونه، مدتی است که گروه‌های دانش‌آموزی سرودهایی را می‌خوانند و در قالب کلیپ و از شبکه‌های سیما پخش می‌شود و در حقیقت پای ثابت شبکه‌های تلویزیونی شده، اما بیشتر آنها به نوعی در قالب و فرمی تکراری هستند و این

نه تنها جذابیتی ندارد که دفعه نیز ایجاد می‌کند. این تنها یک مثال است؛ خالی بودن جای سریال‌های متنوع، ضعف بزرگ دیگر رسانه ملی است؛ جای خالی سریال در ژانرهای گوناگون، به ویژه در ژانر خانوادگی. یادمان نرود که بزرگ‌ترین تریبون فرهنگی کشور، در دست مسئولان صدا و سیماست و این به معنای آن است که سهم بزرگی در مهندسی و هدایت اوضاع فرهنگی و اجتماعی کشور خواهند داشت. ابتکاری که اگر به دست خودمان گرفته نشود، دیگران آن را به دست خواهند گرفت و فرصت از دست خواهد رفت.

بهاره صمدی

خبرنگار فرهنگی

«قاب جادویی تلویزیون»؛ این اصطلاحی است که بارها شنیده و خوانده‌ایم. قایی که می‌تواند جادو کند، جذابیت دارد، قدرت دارد و ظرفیتی که بارها و بارها امتحانش را پس داده است. این هم مخصوص یک کشور و یک قشر نیست. قصاب تلویزیون هر کجا که پا بگذارد، می‌تواند جادو کند و آنطور که دلش می‌خواهد، فرهنگ و سبک زندگی بیافریند یا نابود کند. تمام اینها نشان می‌دهد، تا چه اندازه تلویزیون و برنامه‌ها

نمایشگاه

ایران عزیزها

افتتاح نمایشگاه تجسمی

نمایشگاه بخش «تجسم هنر» پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر در استان تهران موسوم به «ایران عزیز ما» با حضور مدیرکل هنرهای تجسمی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی افتتاح شد. در این نمایشگاه که به همت مرکز هنرهای تجسمی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مؤسسه توسعه هنرهای تجسمی معاصر و با همکاری بنیاد شهید و امور ایثارگران، حوزه هنری انقلاب اسلامی و موزه هنرهای معاصر فلسطین برپا شده، آثار منتخب هنرمندان شناخته‌شده نسل‌های گوناگون در رشته‌های پوستر، تصویرگری، کارتون و کاریکاتور به نمایش درآمده است.

پروانه‌ای که نخل شد

زندگی‌نامه فرمانده گردان میثم تمار

زندگی‌نامه «عباس شغف» فرمانده گردان میثم تمار لشکر ۲۷ محمد رسول‌الله (ص) منتشر شد. زهرا آقزاده، در بخشی از این کتاب می‌نویسد: «کمرش اولین بار در باشگاه تکواندو گرفته بود. بعد از آن هم هر چند وقت یک بار سرفارش می‌آمد. شب عملیات موشک‌های سنگین درآگون را جابه‌جا کرده بود. بارهای تدارکات هم که همیشه روی شانه‌هایش بود و از کوه و کمر بالا می‌رفت. استخوان‌های کمرش با تمام ورزیدگی‌ای که داشت، درد می‌کردند. درد از گودی کمرش شیه تیری بالا می‌رفت. اخم‌های عباس برای چند دقیقه در هم می‌رفت و نفسش را سنگین بیرون می‌داد. نگران بود از عملیات جابماند.»

کتاب

بخور نخور

کتابی درباره خاطرات مدافعان بیت‌المال

کتاب «بخور نخور» مجموعه خاطراتی از شهدای کشورمان با موضوع کلی بیت‌المال است. این شهید این ویژگی مشترک را داشتند که نسبت به لقمه و روزی حلال حساس بودند و در استفاده از بیت‌المال دقت نظر اساسی داشتند. کتاب «بخور نخور» به قلم «محمد حسن‌زاده» نوشته شده و از ویژگی‌های این کتاب خاطرات، کوتاه و خوشخوان بودن آن است؛ ضمن اینکه ناشر کتاب این قابلیت را فراهم آورده است تا خواننده کتاب در ابتدای هر خاطره با استفاده از کد QR در وصیت‌نامه شهید دسترسی پیدا کند.

فرهنگ

شماره ۱۰۸۴ | دوشنبه ۸ اسفند ۱۴۰۱

صداقت

یادداشت

کام اول برای کتاب‌سی و چهارم

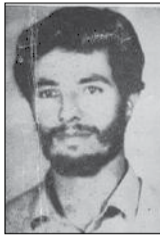
حسین مهریزی

خبرنگار فرهنگی

کمتر از یک ماه به پایان سال ۱۴۰۱ باقی مانده و حالا با اعلام زمان نام‌نویسی ناشران، نخستین کام برای برپایی سی‌وچهارمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران برداشته شد. چندروز قبل، «علی رضائی» سخنگو و قائم مقام سی‌وچهارمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، از آغاز نام‌نویسی ناشران متقاضی حضور در نمایشگاه کتاب، از ششم اسفندماه سال جاری خبر داد و گفت: «ناشران متقاضی حضور در این نمایشگاه می‌توانند با مراجعه به سامانه Ketab.ir ضوابط و شرایط حضور در این نمایشگاه را مشاهده و نسبت به ثبت‌نام اقدام کنند.» مجازی یا حضوری برگزار شدن نمایشگاه کتاب هم که پس از دوران شیوع بیماری کرونا به دغدغه اهالی کتاب و کتابخوانی تبدیل شده، نکته دیگری بود که سخنگوی این دوره از نمایشگاه کتاب تهران به آن اشاره کرد و گفت: «سی‌وچهارمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، به دو شکل فیزیکی و مجازی برگزار خواهد شد و ناشران برای حضور در این نمایشگاه در یک درگاه نام‌نویسی می‌کنند و هر ناشر مجاز است با توجه به ضوابط و مقررات نمایشگاه، در هر دو شکل نمایشگاهی (فیزیکی و مجازی) یا صرفاً در شکل مجازی شرکت کند؛ همچنین، سال مبنای عرضه کتاب برای فروش در شکل فیزیکی این دوره از نمایشگاه، کتاب‌های منتشر شده سال ۱۳۹۸ و بعد و در شکل مجازی، کتاب‌های منتشر شده سال ۱۳۹۲ و بعد خواهد بود.» به گفته رضائی، ناشران متقاضی حضور در سی‌وچهارمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران باید سریع‌تر برای اعلام وصول کتاب‌های خود اقدام کنند؛ همچنین، این افراد برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند با مرکز پاسخگویی نمایشگاه با شماره‌های ۰۲۱-۹۱۰۰۶۳۶۳، ۰۲۱-۹۱۰۰۶۳۶۳ و ۰۲۱۶۶۴۶۶۶۲۹۰ و ۰۳۲۱، ۰۳۲۰، ۰۳۱۹، ۰۳۱۷ و ۰۲۱۶۶۴۶۶۶۷۱۵ تماس بگیرند. اما نکته چالش‌برانگیز نمایشگاه کتاب در سال‌های اخیر، همان محل برگزاری این رویداد بزرگ فرهنگی است؛ مصلا تهران، شهر آفتاب یا گزینه سوم؟! نکته‌ای که در تمام این سال‌ها به آنها بر می‌گردد؛ نکته دیگری که برای همه نمایشگاه‌های پر مخاطب تهران نیز مطرح بوده و همچنان لاینحل باقی مانده است. اتفاقاً به دلیل همین حل نشدن مسئله است که سخنگوی نمایشگاه اعلام مکان برگزاری را به بعدها موکول کرده و گفته است: «نمایشگاه سی‌وچهارم، اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۲ برگزار و مکان برگزاری آن هم پس از اعلام نظر دستگاه‌های مسئول، اطلاع‌رسانی می‌شود.» در نهایت، باید به دو نکته مهم و پرچالش دیگر نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران اشاره کرد؛ محتوای کتاب‌های عرضه شده و حمایت‌های مالی کافی از کتابخوان. درباره محتوای کتاب‌های عرضه شده، بارها و بارها صحبت شده و کارشناسان دغدغه‌مند الزامات آن را یادآوری کرده‌اند؛ نکته مهمی که متولیان برگزاری نمایشگاه از همین حالا باید با سیاست‌گذاری دقیق، نظارت هوشمندانه و تدبیر هنرمندانه، از مشکلات و تنش‌های حین برگزاری نمایشگاه جلوگیری کنند. حمایت مالی از اهالی کتاب و علاقه‌مندان حضور در نمایشگاه هم به توضیح زیاد نیاز ندارد؛ در شرایطی که نوسانات ارزی و افزایش قیمت کاغذ، قیمت تمام شده کتاب را به شدت بالا برده، ترغیب کتاب‌دوستان به حضور در این میدان‌گاه فرهنگی و فکری و خریدن کتاب، مستلزم حمایت‌های کافی و عادلانه از ناشران، فروشنده‌گان کتاب و خریداران این کالای فرهنگی است که در این مورد هم از همین حالا معاونت فرهنگی وزارت ارشاد باید تدابیر لازم را در نظر گرفته باشد.

قبیله عشق

تنها در مقابل دشمن

شهید محمدحسین محمدی در

یکی از عملیات‌هایی که حضور داشت، پس از شهادت تعدادی از برادران بسیجی و پاسدار آن محور از جبهه، به تنهایی با سلاح‌هایی که از شهدا باقی مانده بود، یکتانه با دو تک مکانیزه زرهی دشمن یعنی با ذکر «الله‌اکبر، خمینی رهبر» با دشمن مقابله کرد. ایشان هر دفعه با سلاحی شلیک می کرد؛ از این خاکریز آربی جی هفت را گلوله‌گذاری می‌کرد و به طرف تانک‌هایی که هر لحظه به خاکریز نزدیک می‌شدند، شلیک می‌کرد و تا چشمش به نیروهای پیاده پشت خودروهای دشمن می‌افتاد با حرکت سریع به وسط خاکریز می‌رفت و پشت قبضه تیربار گرینوف قرار می‌گرفت و دشمن را درو می‌کرد. یک لحظه سکوت می‌کرد و با تامل به طرف انتهای خاکریز می‌دید.

ما از خط پشت سر که حدود ۵۰۰ متر با خاکریز فاصله داشت، ایشان را نظاره می‌کردیم و همه بچه‌ها احسنت و ماشاءالله می‌گفتند و همگی برایش دعا می‌کردیم. عراقی‌ها هر لحظه ممکن بود از خاکریز ایشان بگذرند یا ایشان را به شهادت برسانند یا اسیر کنند؛ اما این فکر ما بود. او دوباره به طرف دیگر خاکریز می‌دوید؛ اما نه برای فرار، برای شلیک با سلاح دیگر. به طرف خمپاره می‌دوید، چند گلوله با خمپاره ۶۰ م.م شلیک می‌کرد و دوباره روی خاکریز برمی‌گشت، آربی جی را مسلح می‌کرد که با شلیک موشکی از آربی جی ۷، دود غلیظی از جبهه بعثین بلند می‌شد. با سرعت دوباره خود را به پشت ماشین جیب تفنگ ۱۰۶ م.م می‌رساند و با آتش گلوله‌ای به سوی دشمن، بذر ناامیدی و شکست را در دل دشمن می‌کاشت. دشمن با دیدن مقاومت شهید محمدی، فکر می‌کرد حداقل یک گردان زبده مقابلش قرار دارد و با دادن تلفات و خسارات فراوانی، ترجیح داد عقب‌نشینی کند و به موضع قبلی خود بازگردد. ما که تا آن لحظه جرئت پایین آمدن از خاکریز خود را نداشتیم و تا سر از خاکریز بیرون می‌آوردیم، زیر گلوله تیربارها و ادوات سنگین تانک‌ها و دیگر سلاح‌های دشمن قرار می‌گرفتم و نمی‌توانستیم به کمک شهید محمدی برویم؛ با ندای «الله‌اکبر» به یاری ایشان شتافتیم. بچه‌های بسیجی و پاسدار، ایشان را غرق بوسه کردند و به او تبریک گفتند و واقعاً خاطره جالبی بود.

به نقل از علیرضا فرهنگیان هم‌رمز شهید محمدحسن محمدی

شهید محمدحسین محمدی در سال ۱۳۴۱ در شهرستان سنقر به دنیا آمد و دوران کودکی را به همراه خانواده‌اش گذراند و دوران ابتدایی را در روستای شورآباد و راهنمایی را در روستای سطر به پایان رساند تا اینکه در سال ۱۳۶۵ به جبهه اعزام شد و در تاریخ ۹ بهمن ماه ۱۳۶۵ حین حمله به متجاوزان بعثی عراق در منطقه شلمچه به درجه رفیع شهادت رسید.

جانشین نمایندگی ولی‌فقیه در سپاه در دیدار با خانواده جانباز مصطفی رستمی

جانبازان بزرگ‌ترین سرمایه کشور هستند

باشد، مثل سرمایه‌های اعتباری است. بحث ما درباره وابستگی اعتقادی خوب است. سرمایه‌هایی که از اعتقاد به خدا و اهل‌بیت(ع) ریشه گرفته؛ دنیا و آخرت ما را می‌سازند. اگر کسی این قدرت را حفظ کند، دارای بزرگ‌ترین سرمایه است. حال اگر کسی برای به‌دست آوردن این سرمایه، بخشی از وجودش را هم هدیه کرده باشد، سرمایه مضاعفی دارد.»

«حجت‌الاسلام والمسلمین طیبی‌فر» جانشین نماینده ولی‌فقیه در سپاه مهران خانه‌ای بود که رنگ شعبان را به خود گرفته و انشعاب خیر و برکت بود؛ خانه‌ای که روز چهارم شعبان در آن عطر بوی دیگر داشت. صاحبخانه مصطفی رستمی جانباز بود؛ جانبازی که عرفان و معنویت را در جبهه‌های جنگ تحمیلی لمس کرده بود.

«رستمی» معجزات و کرامت‌های الهی را جزء لاینفک جبهه‌های جنگ می‌داند. او معتقد است کسانی که به دل خط‌مقدم خداشناسی زده‌اند و در سنگرهای عشق از حربه‌های شیطانی در امان مانده‌اند، مفسران واقعی دریای معرفتند. آنها هستند که حقیقت عرفان را به چشم دیده‌اند. مصطفی رستمی از این دست از جانبازان است. جانبازی ۷۰ درصد که در سال ۱۳۶۲ با ترکش یعنی‌های عراقی به ناحیه ستون فقرات، از عملیات والفجر ۴، به سربرازان کربلای حسین و به لشکر جانبازان عرصه عشق رسید. او می‌گوید: «من از فاصله کوتاهی از سربرازان عراقی با آیه «وَجَعَلْنَا

کسی از جمع گفت: ما تعبیر نمی‌دانیم؛ ولی روشن کردن فانوس در غروب، یعنی روشنایی و سلامتی. غم به دلت راه نده حاجی... دلم کمی آرام شد. چند روزی نگذشته بود که گذرم افتاد به گلزار شهدا. گوشه‌ای از پایین مزار شهید حفره‌ای ایجاد شده بود. جوری که می‌شد داخل قبر را دید. خاک‌ها فرو رفته بودند و یکی دو تا از سنگ‌های لحد افتاده بودند داخل قبر. از چند نفری سؤال کردم و بنا شد برای بازسازی نبش قبر کنیم. جواز شرعی گرفته بودیم. به هر حال برادرم گفتم شیشه‌ای گلاب بیاورد. جواب داد، «بعد از ده سال چه مانده از جسد که گلاب نیاز باشد؟!» به جسد که رسیدیم، برادرم با یکی از اهالی داخل قبر رفتند. از کفن چیزی نمانده بود؛ ولی پلاستیکی که عموما شهدا در آن می‌گذاشتند، سالم بود. دستش را که زیر پلاستیک برده بود تا جابه‌جایش کند با وحشت بیرون کشید. همه خشکشان زده بود. دست‌هایش خونی بود. سرش را بالا آورد و گفت: «جسد سالمه. ب ببینید... هنوز داره خون ازش میره...» دور قبر شلوغ شد. دو نفری پیکر شهید را دادند بالا. انگار که خواب

«سال ۱۳۶۲ شهید شد. آن طور که روایت می‌کنند برای خاموش کردن سنگر تیربار دشمن پیش قدم می‌شود؛ ولی نرسیده به سنگر گلوله یا ترکشی زمین‌گیرش می‌کند. جسدش حدود ۱۸ روز روی تپه بین خط خودی و دشمن می‌ماند. تا آوردندش برای تدفین، بیست و چند روزی زمان برد. کنار مزار پذیرزگرش حاج هرمز دفتش کردیم. وصیت‌نامه‌اش البته بعد از دفن به دست‌مان رسید و الا خودش وصیت کرده بود کنار شهید تنگ ارمی دفن شود...» سرم پایین بود، ولی از صدایش می‌شد فهمید که بغض حاج عمو کم‌کم دارد غلیظ‌تر می‌شود. سی‌واندی سال گذشته، لکن می‌رود هنوز هم وقت صحبت کردن از جوانش بغض می‌کنند چند ثانیه‌ای مکث کرد تا دل‌تنگی‌اش کمی فروکش کند. بعد ادامه داد: «ده سالی از شهادتش گذشته بود. شبی خواب دیدم که در حیاط خانه‌ام، فانوسی روشن می‌کنم که ناگهان صدایی لرز انداخت توی تنم. نگاه کردم، چیزی ندیدم. گفتند ماشینی که می‌خواست باید داخل حیاط، خورده به در حیاط و ستون ریخته پایین. با ترس از خواب پریدم. صبح خوابم را برای عده‌ای نقل کردم.

مصعب یحیایی

بردار شهید

چند روزی مانده تا سالروز شهادت. سر ظهر بود که تلفنم زنگ خورد. گوشی را برداشتم. آن طرف خط یک نفر سلام و علیکی کرد و گفت، «#سردار-زیراهی بنای زیارت خانواده شهید یحیایی را دارد و قرار است تا یکی دو ساعت دیگر حرکت کنند به سمت ولایت ما. تلفنی به حاج عمو اطلاع دادم و زدم به جاده که زودتر از مهمان‌ها برسم تا شاید کمکمی برسانم به حاجی وزن عمو. چند ساعت بعد سردار و همراهانش از راه رسیدند. بیست دقیقه اول با سلام و علیک و گپ و گفت گذشت. نفسی چاق کردند و از حاجی خواستند که مواقع را شرح دهد.

یواشکی رکورد درم را فعال کردم و گذاشتم کنار دست حاجی. مطمئن بودم نه فقط من، که همه حضرات قصه را از بر هستند، لکن حکایت همان حدیث عشقی است که به قول حضرت حافظ «کز هر زبان که می‌شنوم نامکرر است».

حاج عمو کمی جابه‌جا شد و سینه‌ای صاف کرد:

دستیار و مشاور فرمانده کل قوا در مراسم سی و ششمین سالگرد شهادت حاج حسین خرازی

خوزستان دومین قلب استراتژیک منطقه است

شهدای و الا مقام اینجا عاشقانه در راه خدا ایثار می‌کردند و با توجه به این موارد مهم، در این منطقه پروژه «میعادسرای فرهنگی- تربیتی شهید خرازی» را اجرایی خواهیم کرد. در دوره احداث نیروگاه و نیز در زمان بهره‌برداری از آن، خانواده‌های فراوانی در شهرک مسکونی دارخوین زندگی خواهند کرد که می‌توانند از امکانات این میعادسرای بهره‌مند شوند. این طرح علاوه بر این عزیزان، برای زائران راهیان نور و راهیان پیشرفت و نیز مردم عزیز خوزستان و اصفهان قابل استفاده خواهد بود.»

اسلامی تأکید کرد: «این پروژه کار مشترک فرهنگی- تربیتی است تا بتوانیم فرهنگ ایثار و شهادت را زنده نگه‌داریم.»

رئیس سازمان انرژی اتمی ایران ادامه داد: «از بدو پیروزی انقلاب اسلامی تحریم شدیم که در صدر آنها حوزه انرژی اتمی قرار داشت. جزء اولویت‌های اصلی استکبار جهانی است این بود که فناوری هسته‌ای در کشور ما تداوم نداشته باشد و در این راه با ما همکاری نکنند.»

وی افزود: «پس از آن‌و در سال‌های اخیر، سازمان انرژی اتمی و کارشناسان تصمیم گرفتند نیروگاه کوچک‌تری را در دستور ساخت قرار دهند و طرح ساخت نیروگاه ۳۶۰ مگاواتی را مد نظر قرار دادند و این پروژه در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به ثبت رسید و شرکت‌های خارجی تلاش کردند این پروژه را طراحی کنند و بسازند.»

در ادامه سرهنگ پاسدار امینی معاون هماهنگ‌کننده لشکر ۱۴ امام حسین(ع) طی سخنانی گفت: «در آستانه سالگرد شهادت حاج حسین خرازی فرمانده لشکر ۱۴ امام حسین(ع)، محفل بزرگداشت این سردار شهید همراه با رونمایی از مستند شهید خرازی کاری از حوزه هنری استان اصفهان در شهرک دارخوین برگزار شد.»

وی یادآور شد: «همه رزمندگانی که از اصفهان اعزام می‌شدند و در لشکر ۱۴ امام حسین(ع) حضور داشتند، در شهرک دارخوین قدم گذاشته‌اند و گوشه‌گوشه این شهرک، تداعی‌کننده خاطرات زیادی از رزمندگان و شهدای اصفهانی است.»

«عملیات احداث این مرکز آغاز شده و بر اساس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته، بخشی از برنامه و دوره‌های تکمیلی و آموزشی سازمان انرژی اتمی ایران را به‌منظور درس گرفتن از مکتب شهدا و معطر شدن با یاد شهدان والا مقام، در این حسینیه و منطقه برگزار خواهیم کرد.»

وی درباره چگونگی ساخت و طراحی این میعادسرا توضیح داد: «بنده پیشنهاد دادم تا سنگر شهید خرازی را به حسینیه چهارده معصوم(ع) متصل کنیم تا علاوه بر حفظ حالت طبیعی، این محل بتواند روایتگر دوران دفاع مقدس باشد و یاد و خاطره آن دوران همواره زنده و یابرجا باشد.»

اسلامی در ادامه بیان کرد: «فضایی که برای پذیرایی از شرکت‌کنندگان اردوهای راهیان نور، راهیان پیشرفت و دوره‌های آموزشی در نظر گرفته‌ایم، برابر با ۱۴ هکتار است.»

رئیس سازمان انرژی اتمی با بیان اینکه دارخوین، سرزمینی طیب و طاهر و معطر به قدم و خون شهدا و قدوم رزمندگان است، گفت: «در این سرزمین متبرک باید مکتب شهدا را احیا و به آن اقتدا کنیم

و متلاک عمل قرار دهیم که برگرفته از این مکتب، طرح «میعادسرای فرهنگی- تربیتی شهید خرازی» را دنبالش می‌کنیم و نباید فراموش کرد این منطقه دارای قداست است.»

وی خاطر نشان کرد: «این منطقه، دیار عاشقان است و رزمندگان اسلام، شهید خرازی و سایر

از جمله شهید خرازی در عنوان جوانی تا پای جان ایستادگی کردند و با اخلاص، عشق و ایمان از ولی امر زمان اطاعت کردند و توانستند شکوه و عزت بیافرینند.»

اسلامی عنوان کرد: «اگر به دنبال روزافزون‌تر کردن موفقیت‌ها باشیم، باید به این مکتب اقتدا کنیم؛ زیرا رمز و راز پیشرفت در این مسیر نهفته شده و همه این موفقیت‌ها به افن و عنایت خداوند صورت می‌گیرد.»

رئیس سازمان انرژی اتمی ایران گفت: «دارخوین و به‌ویژه شهرک مسکونی آن، قدمگاه شهدا و میعادگاه رزمندگان به‌شمار می‌آید و در نخستین روزهای جنگ تحمیلی، اینجا یکی از خاکریزهای مهم بوده است.»

وی ادامه داد: «منطقه دارخوین زمانی خط مقدم جبهه‌ها در دوران دفاع مقدس به‌شمار می‌رفته؛ زیرا دشمن تا این محدوده پیشروی کرده بود. آزادسازی ذره ذره خاک دارخوین با جانفشانی رزمندگان بوده و عده‌ای از نقش‌آفرینان دوران دفاع مقدس، امروز در اینجا حضور دارند.»

اسلامی تصریح کرد: «به همین دلیل تصمیم گرفتیم با توکل بر خداوند متعال و نیز با مشارکت لشکر ۱۴ امام حسین(ع) و سپاه‌صاحب‌الزمان(عج) اصفهان در این منطقه، میعادگاه فرهنگی- تربیتی احداث کنیم.»

رئیس سازمان انرژی اتمی اظهار کرد:

یازدهمین کنگره شعر فرهنگیان سپاه هفته گذشته در محل عروج شهدای حادثه تروریستی حرم حضرت احمدین موسی الکاظم (ع) ملقب به شاهچراغ در شیراز برگزار شد.

معاون فرهنگی و تبلیغات نمایندگی ولی فقیه در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بیش از هزار شاعر پایور، ۱۰۰ سرباز شاعر و تعداد قابل توجهی شاعر در میان خانواده‌های اعضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی وجود دارد که هر یک نقش ویژه‌ای در خلق آثار فاخر و تراز انقلاب دارند.

سردار حسین محبی ادامه داد: «با توجه به وقوع حادثه تروریستی حرم مطهر شاهچراغ (ع) یکی از محورهای ویژه‌ای که در این کنگره افزوده شد، این حادثه بود که با استقبال بی نظیر شاعران شرکت کننده در این کنگره، محور شعر ویژه حادثه تروریستی حرم مطهر به منزله یکی از اساسی‌ترین محورهای این کنگره به حساب آمد.»

وی با یادآوری اینکه در آینده این کنگره به میزبانی سپاه فجر فارس برگزار می‌شود، خاطر نشان کرد: «۴۲۶ شاعر آثار خود را در قالب یک هزار و ۱۹۳ قطعه شعر به دبیرخانه ارسال کردند که در محور خورشید ولایت ۲۶۶ اثر، در محور امر به معروف و نهی از منکر ۵۷ اثر، در محور عفاف و حجاب ۱۸۷ اثر، در محور طنز ۸۱ اثر، در موضوع جهاد تبیین ۴۷۶ اثر، در موضوع شهدای شاهچراغ (ع) ۱۲۶ اثر و در موضوع طنز اجتماعی ۸۶ اثر را شامل می‌شد.»

سردار محبی خاطر نشان کرد: «پس از داوری اولیه آثار ۳۳۲ اثر به مرحله نهایی راه یافت، ۲۳ نفر در رتبه‌های اول تا سوم و شایسته قدردانی معرفی شده‌اند. از ویژگی‌های خاص این کنگره که آن را به یک کنگره بین‌المللی تبدیل کرده، دعوت از شاعران

جبهه مقاومت است. در این کنگره شاعرانی از عراق، لبنان، سوریه، افغانستان، پاکستان و یمین در این کنگره حضور دارند.»

محورهای کنگره یازدهم

این دوره در شش محور شهدای سومین حرم اهل بیت (ع) در ایران، جهاد تبیین، خورشید ولایت، امر به معروف و نهی از منکر، عفاف و حجاب و طنز برگزار شد و رتبه‌های برتر اول تا سوم و آثار قابل تقدیر معرفی شدند.

یادآوری می‌شود، در حاشیه برگزاری این کنگره افزون بر کارگاه توانمندسازی برای شاعران فرهنگیان، شب شعر شاهچراغ با حضور شاعران فرهنگیان سپاه، شاعران استان فارس، شاعران کشوری و شاعران جبهه

یازدهمین کنگره شعر فرهنگیان سپاه برگزیدگان خود را شناخت

قصیده پاسداری

مقاومت برگزار شد.

کنگره در یک نگاه

گفتنی است، کنگره دهم شعر فرهنگیان سپاه در سالن صدرا دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله الاعظم (عج) برگزار شد، که با حضور ۲۹۸ شاعر و ۵۰۳ اثر و ۱۰ محور برگزیدگان خود را شناخت و در کنگره یازدهم که دوم و سوم اسفند ۱۴۰۱ به همت سپاه فجر استان فارس در مأمون خوتین شهدای حمله تروریستی حرم شاهچراغ (ع) برگزار شد، ۴۲۶ شاعر با ۱۱۹۳ شرکت داشتند و برگزیدگان در این دوره در شش محور معرفی و قدردانی شدند.

گفتنی است، هم اکنون شاعران فرهنگیان با ده‌ها تشکل ادبی، در سطح کشور در عرصه‌های ادبی

مختلف فعالیت داشته و به منزله طلایه‌داران شعر انقلاب، در استان‌ها و شهرهای مختلف در قالب این انجمن‌ها، تشکل‌های منطقه‌ای و کانون‌ها، عهده‌دار برخی از مسئولیت‌های ادبی در سطح استان و شهرستان در سراسر کشور بوده و صدها کتاب شعر از این شاعران چاپ شده و در اختیار مخاطبان قرار گرفته است. شاعران فرهنگیان سپاه (اعم از شاعران پاسدار شاعلی، سربازان، خانواده‌های کارکنان و وابستگان سپاه)، در جریان شعر کشوری و شعر انقلاب پیشرو و نقش آفرین بوده و می‌توان گفت، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی توانسته است با ایجاد این بستر و برگزاری کنگره‌های شعر سپاه، افزون بر شناسایی و ساماندهی شاعران سپاه، با توانمندسازی شاعران، از ظرفیت آنها در راستای دفاع از اسلام و انقلاب اسلامی به ویژه در فضای مجازی استفاده کند. در وضعیت فعلی، اگر دشمن در هر زمینه فرهنگی و هنری، بخواهد به انقلاب صدمه وارد کند، قطعاً در زمینه شعر به موفقیت نخواهد رسید؛ چرا که شاعران متعهد و انقلابی و به ویژه شاعران سپاه، با قوت و صلابت تمام در مقابل همه‌جمله‌های آنها قد علم کرده‌اند.

طی سال‌های گذشته و در دیدارهای رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی) با شاعران، ده‌ها نفر از شاعران برجسته و تراز اول سپاه، در محضر معظم‌له شعر خوانده‌اند و مورد تقدیر قرار گرفته‌اند. رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی)، در پاسخ به یکی از شعرای فرهنگیان که توضیحاتی درباره شاعران فرهنگیان سپاه و کنگره‌های شعر ارائه کرده بودند، به ایشان فرموده‌اند: «چه خوب است انسان هم پاسدار باشد و هم شاعر.» برگزاری دوره‌های توانمندسازی به صورت حضوری، در قالب دوره‌های عرضی تخصصی و همچنین کارگاه در فضای مجازی که با حضور استادان مطرح کشوری برگزار می‌شود، از جمله اقدامات در حوزه توانمندسازی شاعران فرهنگیان است.

به بهانه عروج شهادت‌گونه جهادگر پاسدار اسماعیل احمدی

جمع مدیریت و مجاهدت بود

تلاش او در دوران مدیریت بزر روابط عمومی بسیج و ایجاد خبرگزاری بسیج هستند. چه بسیار عزیزانی از دوستانم که به واسطه همکاری با او، امروز از مدیران توانمند در حوزه کاری خود هستند. خوب شناسایی و خوب تربیت می‌کرد. مردم مناطق محروم روستاهای بزرگراه تهران - قم، بلوچستان و اندیکا و احمد فداله و... اسماعیل احمدی را خیلی خوب می‌شناسند. بسیاری از تولیدات مستند در حوزه فعالیت گروه‌های جهادی بسیج، بی‌شک مدیون حضور این فرد در کسوت جهادی و مدیر روابط عمومی است. چیز مهمی که در اردوی جهادی جاده قم در روستای ایلخ بولاغی می‌گفت، همواره پادم مانده؛ چیزی که شاید در تربیت جهادی یکی از مهم‌ترین اصول است. او می‌گفت: «اردوی جهادی جای سختی دادن به بدن به عنوان کفاره گناهان است.»

علیرضا جلالیان دبیر گروه سپاه

با دکتر اسماعیل احمدی از دوران بسیج در ناحیه شمال‌شرق تهران (شهید بهشتی سابق) دورادور آشنا بودم. تا اینکه در کسوت خبرنگاری چندباری برای گزارش اردوهای جهادی همراه شدیم و او در کسوت مسئول روابط عمومی سازمان بسیج دانشجویی و نیز مسئول گروه جهادی «منتظران خورشید» که در نوع خود از گروه‌های جهادی بزرگ آن دوران بود، ما را همراهی کرد. از قضا تعداد زیادی از اعضای گروه جهادی او جزء دوستانم بودند. این آشنایی بهتر با این شهید، مقدمه‌های شد تا در سال ۱۳۹۳ توفیق داشته باشم اولین عضو حاضر تحریریه برای شروع به کار خبرنگاری بسیج در خرداد آن سال باشم، البته این همکاری یک سال به طول انجامید؛ اما در همین همکاری متوجه بسیاری از ابعاد شخصیتی او شدم. واقعاً فردی منحصربفرد و کاری و تلاشگر بود. فکر خوبی هم برای کار داشت. شاید امروز مجموعه روابط عمومی سپاه‌های استانی مدیون

جانشین ولی فقیه در سپاه

نماینده‌ی ولی فقیه پاسدار پاسداران است

نشست حضوری و تصویری با موضوع جذب و گزینش نیرو، بوسیله سامانه ارتباط تصویری شهید حیدری با حضور جانشین نماینده ولی فقیه در سپاه، سردار تقی‌زاده جانشین معاون نیروی انسانی و سرهنگ پاسدار گلکار مسئول گزینش نیروی انسانی نماینده ولی فقیه در سپاه برگزار شد. به گزارش خبرنگار صبح حجت‌الاسلام والمسلمین طیبی فر، جانشین نمایندگی ولی فقیه در سپاه در این نشست با اشاره به اینکه هدف نمایندگی هدایتگری، اندیشه‌سازی و صیانت از تفکر پاسداران انقلاب اسلامی است، گفت: «سرمایه اصلی نمایندگی نیروی انسانی است. انسان‌هایی که نگاهان انقلاب هستند. پاسدار پاسداران انقلاب هستند. همین موضوع نشان‌دهنده اهمیت و پیچیدگی و سختی کار نمایندگی ولی فقیه در سپاه است.» وی افزود: «افراد حاضر در نمایندگی

ولی فقیه چه در تهران و چه در شهرستان‌ها خودشان باید به دنبال نیروی آماده به کار، دلسوز، فرهیخته، هدایتگر و متفکر باشند.» حجت‌الاسلام طیبی فر با اشاره به آیات پایانی سوره فتح، نشانه‌های مؤمنان و همراهان پیامبر (ص) را بر شمرد و گفت: «اولین ویژگی همراهان پیامبر (ص) «اشدء علی الکفار» است؛ یعنی از جهت فکر و اندیشه در حال مبارزه با کفار و بیگانگان باشند. «رحماء بینهم»، یعنی در بین نیروهای خود با مودت و مهربانی، صلاح و رفتار شایسته برخورد داشته باشند.» سردار تقی‌زاده جانشین معاون نیروی انسانی نمایندگی در بخش دیگری از نشست با اشاره به اینکه جذب نیرو حساس‌ترین بخش نیروی انسانی است، گفت: «در واقع جذب نیرو برای نمایندگی مسئولیتی حساس است، چرا که این حوزه در خط مقدم هدایت و صیانت قرار دارد.»

هدف پاسداری انجام تکلیف است

می‌دانستند نتیجه کارشان شهادت است، باعث نشد که در مأموریت خود که جهاد و مبارزه است خلدش وارد کنند. شما می‌بینید که تقریباً همه شهدا جنگیدند و بعد از به هلاکت‌ساندن بسیاری از اشقیاء، به شهادت رسیدند؛ یعنی مأمور به تکلیف جنگ بودند، نتیجه را خدا تعیین کرده بود و آنها این مأموریت را به نحو احسن انجام دادند.» وی با اشاره به بخشی از بیانات رهبر معظم انقلاب در رابطه با دوگانه اهداف امام حسین (ع) از قیام هر دو تلقی را از دیدگاه معظم‌له غلط دانست و افزود: «رهبری تأکید دارند که امام حسین (ع) تنها برای انجام تکلیف قیام کرد، نه برای موضوع دیگر از جمله تشکیل

مراسم تجلیل از پاسداران نمونه نمایندگی ولی فقیه در سپاه در تالار شهید محلاتی ستاد این مجموعه برگزار شد. حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالله حاجی صادقی، نماینده ولی فقیه در سپاه در این مراسم ضمن گرامیداشت موالید ماه شعبان و تبریک روز پاسدار و جانباز، اظهار داشت: «انبیاء و ائمه قله هستند؛ لذا برای الگو قرار دادن باید رفت سراغ صحابه و یاران، این در قرآن کریم هم تصریح شده که برای شما در کنار پیامبران مثل هابی زده‌ایم.» وی افزود: «در کربلا ما در جبهه امام حسین (ع) دو مکتب مهم برای الگوگیری داریم؛ یکی مکتب حسینی و دیگری مکتب ابوالفضل العباس (ع)، دقیقاً همان فرقی که مکتب امام خمینی (ره) با مکتب حاج قاسم سلیمانی دارد در اینجا داریم؛ یکی مکتب امامت و رهبری است و دیگری مکتب اطلاعات و ولایت‌پذیری.»

نماینده ولی فقیه در سپاه در ادامه گفت: «مکتب حضرت عباس (ع) این بود که در اوج فهم و بصیرت تا مکه و از مکه تا کربلا فقط اطاعت کرد و حتی نه سؤال بلکه پیشنهاد هم نکرد.» وی افزود: «حاج قاسم سلیمانی و سپاه شاکرد این مکتب هستند؛ مکتب ۷۲ تن یار کربلائی امام حسین (ع) باید هر روز به این مکتب و الگو نزدیک‌تر شویم.» حجت‌الاسلام والمسلمین حاجی صادقی، عزم عباسی و روحیه جهادی را دو مسئله مهم دانست و افزود: «اینکه شهدای کربلا

پاسدار ۱۵

شماره ۱۰۸۴ | دوشنبه ۸ اسفند ۱۴۰۱

صداقت

روی خط

چرا امتیاز فرزند سوم شامل ما نمی‌شود؟

۰۹۱۲۰۰۰۸۹۲۹ نامن‌کنندگان و اغتشاش‌گران در فضای مجازی با نشنر اکاذیب و شایعات و نیز بازنشر تولیدات رسانه‌های معاندان و همچنین اغتشاشگران فرهنگی با کشف حجاب در حال انجام فعالیت‌های ضد منافع ملی هستند! اطلاع‌رسانی دستگاه‌های ذریع در زمینه نوع و میزان مجازات قانون‌شکنان به وسیله پیامک و سایر رسانه‌ها در زمینه پیشگیری حداقل انتظار مردم خواهد بود. /همدانی

۰۹۱۳۰۰۰۴۱۰۸ / «همه‌پرسی ملی» درود بر صبح صادق برای این حسن انتخاب در تیر یک و پانصدشت زبان فارسی. /رحیمیان

۰۹۱۲۰۰۰۳۷۸۲ گفته شد خودروسازان بدون نیاز و دستوری ۲۵ هزار نفر را در سال‌های گذشته استخدام کرده‌اند که جبران زیان‌های انباشته از جیب مردم، از جمله پیامدهای نامعقول آن است. آزادسازی نیروهای مذکور و به کارگیری آنان در بخش‌های دیگر تولید و صنعت، کشاورزی، خدماتی و توزیعی و...، از جمله اقدامات اساسی در کاهش قیمت‌های کاذب و حباب خودروهای داخلی است.

۰۹۱۵۰۰۰۲۶۸۹ سلام، من بسیجی بودم و کارت تکریم و ایثار به من دادند؛ اما هر چه پیامک برای فعال‌سازی می‌فرست می‌که شماره تلفن شما ثبت نشده است. لطفاً من را راهنمایی کنید.

۰۹۱۷۰۰۰۸۹۷۷ مذاکره با آمریکا ممنوع است! اینکه چرا مسئولان زیر حرف خودشان می‌زنند و در عمل خلاف آنچه می‌گویند، عمل می‌کنند، جای شک و تردید فراوان دارد. اینکه چرا دولتمردان برخلاف بیانات رهبری عمل می‌کنند، جای سؤال است!

۰۹۱۰۰۰۰۵۱۴ سلام و خداقوت به همه کارکنان نشریه صبح صادق و همه کارکنان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.

۰۹۱۴۰۰۰۱۳۹۱ باسلام و عرض ادب، به استحضار می‌رسانم که ما خانم‌ها در دوران هشت سال دفاع مقدس که همسرانمان در جبهه‌ها بودند، در باغچه‌های کوچک زیر بمباران‌های هواپیماهای دشمن زندگی می‌کردیم، نه آن موقع و نه بعد از آن از ما قدردانی نکردند. ما فراموش شده‌ها انتظار داریم حتی یک بار هم که شده، با یک لوح از ما قدردانی کنند.

۰۹۱۹۰۰۰۷۸۰۵ سلام علیکم. چرا امتیاز فرزند سوم شامل ما نمی‌شود؟ رضایی

۰۹۱۴۰۰۰۹۴۵۱ باسلام، چرا مسئولان به نیروهای یگان‌های رزم اهمیت نمی‌دهند؟ آنها باید ۳۰ سال در گردان خدمت کنند، در حالی که نیروهای ستادی هر روز در کنار خانواده هستند. آذربایجان غربی

۰۹۱۱۰۰۰۳۰۲۸ باسلام، تشکیلات سپاه اگر اراده کند، می‌تواند با حمایت مناسب و واقعی (نه با وام ده میلیونی) مشکلات مربوط به فرزندآوری را برطرف کند.

۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳

سامانه پیامکی هفته‌نامه صبح صادق

صداقت

هفته نامه

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی صاحب امتیاز

معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه

مدیرمسئول: عبدالله جوانی سردبیر: علی حیدری

شورای سیاست گذاری:

علی قاسمی، سیامک باقری، سعداللزاعی، عزیز غضنفری، فرهاد مهلوی، مهدی سعیدی، فتح‌الدین پورنشان، احد کریم خانی، حسین عبداللہی فر دیر تحریریه: سید فخرالدین موسوی نگارش و ویرایش: محبوبه حاجی آقایی صفحه آرا: علی اکبر هدایتی عکاس: حامد کوردزی ناظر چاپ: سعید قاسمی چاپ: مرکز چاپ سپاه: ۳۸۵۲۴۴۶ (۰۲۱) تلفن: ۱۱۰ و ۷۷۴۶۰۱۰۰ (۰۲۱) sswweekly.ir @ssweekly info@ssweekly.ir شماره: ۷۷۴۸۸۴۲۶ شماره پیک: ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳

شماره ۱۰۸۴ | دوشنبه ۸ اسفند ۱۴۰۱

کتیبه سبز

از همه سری

به مناسبت ولادت حضرت علی اکبر (ع)

هم در مقام و نام و جلالت تو اکبری هم اینکه در عشیره شما از همه سری گفتا اگر که ختم رسالت نمی رسید حتما تو آخرین نبی هستی، پیمبری وقتی تو را به دست پدر داد مادرت بوسید روی ماهت و گفتا که محشری باید برای رزم تو لشکر بیاورند الحق عرب ندیده شبیهد دلاوری وقتی لجام اسب کشیدی سوی نبرد دشمن ندید اکبری یا اینکه حیدری دشمن چشیده مزه شمشیر تیز تو وقتی چو شیر بر صف او حمله می بری آقا شما کرامت تان هم محمدی است حالا شما به کرب و بیایم نمی بری صد بار گفته اند و ما نیز گفته ایم آقا غلام در به درت را نمی خری

مهدی مؤمنی

کشکیات

بچه ننه

گفت و گوی تلفنی با ربیع پهلوی

یک نفر پرسشی از او پرسید شغل تان چیست حضرت والا؟ توی غربت هزینه سنگین است می رود لحظه لحظه هی بالا گفت در حال یک مبارزه ام گفت: این مسیر پر از فراز و نشیب داشت پول و درآمدی آیا؟

گفت من همیشه به فکر مردممم تا که گردن شادمان ورها گفت: اینها همه بسی خوب است همونایی لیدر و اعضا چیز دیگر ولی سؤال بود دخل و خرج عیال و شخص شما گفت: بنده می کنم ورزش دست ها بر زمین و پا به هوا وقت کسب درآمد نشود با وجود تمام مشغله ها این چهل سال بس که مشغولم جیب مادر شده است حامی ما بعد از این گفت و گو، گزارشگر در به در، از سواحل و دریا گشت دنبال خاک سنگینی تا بریزد به فرق خود، آن را

صبحانه

ریشه

سنگ به اندازه ای بالا می رود که نیرویی پشت آن باشد و با تمام شدن نیرو، سقوط و افتادن سنگ طبیعی است؛ ولی یک گیاه کوچک را نگاه کن که چطور از زیر خاک ها و سنگ ها سر بیرون می آورد و حتی سیمان ها را می شکند و سر بلند می شود. ریشه دار باش، ریشه تو فوهم است. ریشه داشته باشی، از زیر خاک و سنگ، از زیر عادت و غریزه، از زیر حرف ها و هوس ها، سر بیرون می آوری و رشد می کنی.

تلخند

دیدارهای تو خالی و نمایشی باید از زلنسکی/کارتون نیست: رحمان - ترکیه

داستان

عطر

مادر را بدون حضور من برای نمونه برداری بردند. عصبانی شدم از اینکه بی نظمی شده بود. دلم نمی خواست وقتی مادر برای عمل می رود، تنها باشد. کلی به خودم و بیمارستان بد و بیراه گفتم، تا بالاخره رسیدم. همین که وارد شدم از پرستار احوال مادر را پرسیدم، همانطور که مشغول نوشتن بود، گفت: «همون حاج خانمی که لباسش بوی عطر می داد؟» خشمگینم زد. مادرم چه چیزهایی برای پرستار تعریف کرده بود؟ اصلاً چه کسی باور می کرد؟ دلم نمی خواست او را پیرزنی متوهم تصور کنند. بعد هم گفت داخل اتاق منتظر بمانم تا از اتاق عمل بیاید. در اتاق را که باز کردم، دخترک مشغول نوشتن بود و مادرش با مهربانی نگاهش می کرد. رنگ قرمز مرکبش مرا یاد خط پدر روی پیکر سرد محسن انداخت. لباس های تمیز را از توی پلاستیک بیرون آوردم و مرتب کردم. چه بوی عجیبی داشت. باز هم بو کردم. انگار من هم متوهم شده بودم. واقعاً بوی عطر بود. چشم هایم را بستم و سعی کردم فکر را متمرکز کنم. دخترک خوشنویس رویه رویم ایستاد و برگه ای به سمت گرفت.

برای حاج خانم نوشتم، می خواست بزنه بالای سرش... به برگه نگاه کردم. دلجم لرزید. روی صندلی نشستم پیچیده شمیمت همه جا ای تی بی سر چون شبیه عطری که درش گم شده باشد

که دستخط محسن با خوشنویس مخلوط شده بود و قابل خواندن نبود و یک تکه لباس از لباس هایی که وقت شهادتش به تن داشت. بغض دودید توی گلویم. جنگ انداخت توی سینه ام و گریه موج موج خودش را به ساحل چشمانم زد. پیشانی اش را بوسیدم. خودش همیشه می گفت پیشانی پدر و مادرتان را بوسید تا طوبی دارد، بعد با خودم فکر کردم چقدر مادر بودن سخت است. مادر بودن و داغ تک پسر را دیدن... قرار بود برای آزمایش مغز استخوان دوروز بستری باشند. کارها را انجام دادم و وارد اتاق بستری شدیم. گوشه اتاق زنی بیمار روی تخت بود و دختری کنارش بساط خوشنویسی راه انداخته بود و کنار مادر بیمارش مشق خوشنویسی داشت. از صدای کشیده شدن قلم بر روی کاغذ مور مورم شدم؛ اما رفته به سال هایی که آقا چون خطاطی می کرد. اسم محسن را هم خودش نوشت و روی تابوت گذاشت. مادر را روی تخت خواباندم و رفته دنبال کارهایم. پرستار گفت تا غروب کاری ندارند و بعد برای نمونه برداری آماده می شوند. فرصت خوبی بود که به خانه سری بزنم و برای بعد از عمل سوپ سبکی آماده کنم. مادرم را به دختر خونگرم خوشنویس سپردم و رفتم. با عجله خرید کردم، غذا پختم، لباس های مادر را شستم تا برای بعد از عمل لباس تمیز داشته باشد، خانه را سروسامان دادم و راهی بیمارستان شدم. توی راه بودم که از بیمارستان زنگ زدند و گفتند

نقیسه محمدی

دبیر گروه جوان

آورد بودیمش برای یک سری آزمایش و عکس! دکتر گفته بود یا پوکی استخوان است یا... دلم نمی خواست حتی اسمش را به زبان بیاورم. می ترسیدم که بعد از این همه سال سختی و تنهایی و داغ، مریضی هم اضافه بشود. مادرم با این تن نحیف و رنجور طاقت این بار سنگین را نداشت. داغ! داغ! از همه سخت تر و تلخ تر بود. داغ از پا درش آورده بود. خودش را جلوی ما حفظ می کرد، اما می فهمیدم که از درون طوفانی در حال ویران کردن است. حالا آمده بود که پادرد و از بین رفتن کنترل دست ها را بررسی کنیم. صبح که عازم بیمارستان شدیم، صدامم کرد و گفت: «ایبو بو کن...» لباسش بود. بو کردم و گفتم: «چه بوی خوبی می ده ننه، حتما بوی این شوینده...» نگذاشت حرفم تمام شود. گفت: «بوی محسنه، بوی محسن شهیدم، بوی محسن بی سرم...» و بعد لب و ورچید و چشم هایم پر شد و سرازیر شد روی گونه هایم... تا خواستم حرفی بزنم پلاستیک یادگاری های محسن را از کیفش درآورد. همه جا همراهم بود. می خواست همیشه محسن را کنارش حس کند. توی کیسه یک ساعت خراب و شکسته، قرآن جیبی و نامه کوچکی بود

سلامت جسم

سبک زندگی امیدآفرین

مولود کروندی

کارشناس ارشد نوح البلاغه

در نگاه دین مبین، جسم مرکب روح و ابزار حرکت و تعالی اوست و این تعالی که هدف نزول قرآن و تربیت معنوی و حرکت به سمت ربوبیت است، بدون سلامتی میسر نیست و احکام اسلامی نیز با همین هدف، تأمین سلامت را مد نظر دارد و قطعاً فرد و جامعه بیمار مجال و توان حرکت به سمت سعادت را نخواهد داشت و از آنجا که خداوند انسان را به بهترین شکل خلق فرمود: «لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ»؛ بیماری و نقض اعضا با کرامت و عزت انسان سازگاری ندارد. انسان سالم و تندرست می تواند با عزت و کرامت زندگی کند و عهده دار امانت الهی باشد. بنابراین، سلامت یکی از مهم ترین عناصر کرامت انسانی است و باز به این دلیل است که انسان سالم، انسان مطلوب خدا و رسول است؛ چنانکه رسول گرامی اسلام (ص) فرمود: «المؤمن القوي خيرٌ و أحبُّ إلى الله من المؤمن الضعيف»؛ مؤمنی که قوی و نیرومند باشد، در نظر

صادقانه

وسیله نجات

امیرالمؤمنین علی (ع) فرمودند: در روی زمین دو امان و وسیله نجات از عذاب الهی بود که یکی از آنها برداشته شد، دومی را دریابید و به آن چنگ زنید. اما امانی که برداشته شد، رسول الله (ص) بود و امانی که باقی مانده، «استغفار» است. خداوند تعالی به پیامبرش (ص) فرمود: خدا امت را عذاب نمی کند تا تو در میان شان هستی و خداوند آنها را هرگز عذاب نمی کند، در حالی که استغفار می کنند.

نهج البلاغه، ص ۳۴۸

غیر رسمی

صرفه جویی

ایس روزها که مسئله صرفه جویی و رعایت الگوی مصرف بر سر زبان ها افتاده است، جا دارد به خاطرهای از رهبر معظم انقلاب در دوران دفاع مقدس و ریاست جمهوری ایشان اشاره کنیم که کشور درگیر کمبودهای ناشی از فضای حاکم بر کشور بود. داستان از این قرار است که مدرسه ای که آقا میثم، فرزند رهبر معظم انقلاب درس می خواندند، آقای سادات اعلامی، معلم این دبستان از دانش آموزان می خواهد مقوایی برای درس ریاضی تهیه کنند و نموداری را روی آن ترسیم کنند و به مدرسه بیاورند.

ایام جنگ بود و کمبود اقلام؛ مقوا هم به راحتی پیدا نمی شد؛ لذا رهبر معظم انقلاب که در آن ایام رئیس جمهور بودند، پاکت مقوایی را که آن زمان به جای کیسه نایلونی برای خرید میوه و اقلام استفاده می شد، باز می کنند و برای انجام تکلیف به فرزندشان می دهند و این جمله را خطاب به معلم روی آن مقوا می نویسند: «آموزگار محترم! مقوا نداشتیم، من به میثم و دیگر بچه ها گفته ام از این کاغذها که باید دور ریخته می شد، استفاده کنند. لطفاً مواخذه نکنید؛ بلکه تشویق هم بفرمایید. سعیدعلی خامنه ای»

حسن ختام

صدف عشق

لاف عشق زدن کار ساده ای است. به سادگی ادای چند کلمه پشت سر هم، بی آنکه در آن روح و ارادتی باشد. هر کس که بخواهد می تواند مدعی دوستی و محبت و عشق باشد؛ اما مدعیان حقیقی آنانی هستند که وقتی محرم شدند، محرم شدند. وقتی شناختند، دیگر سر پا نشناختند و وقتی خیر شدند، دیگر خبری از آنان نیامد.

آری! محرم شدگان کعبه عشقند، آنان که از دل سختی ها و مشکلات پروانه وار به دور شمع وجود معشوق شان طواف می کنند. عاشقان عاشق بلایند. مرواریدها از صدف عشق متولد می شوند؛ صدف هایی که آنان را جز در اقیانوس بلا نمی توان یافت. در ژرفای اقیانوس بلا، عاشقان را خواهی دید که غواصان بخرند و اگر معجون نبودند، چگونه به دریای عشق می زنند؟

مولا جان، ای یکتا شمع عاشقان، پروانه های فراوانی به دل تاریکی های شب زدند که در آتش عشق شما فدا شوند. این شهادت عاشقانه خوش بادشان. ما را هم از پبله دنیای مان بیرون بیاور تا پروانه ای شویم به دور شمع وجودتان.

